

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres
12 miesięcy kończących się 31 grudnia 2014 roku
przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej,
które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Spis treści

Oświadczenie kierownictwa	3
Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody	4
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	10
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
1. Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej	12
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	20
3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	41
Sprawozdawczość segmentów działalności	41
Nota 1 Przychody ze sprzedaży	46
Nota 2 Koszty działalności operacyjnej	47
Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne	49
Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne	50
Nota 5 Przychody finansowe	51
Nota 6 Koszty finansowe	51
Nota 7 Podatek dochodowy	52
Nota 8 Działalność zaniechana	56
Nota 9 Zysk na jedną akcję	56
Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe	57
Nota 11 Nieruchomości inwestycyjne	64
Nota 12 Wartości niematerialne	65
Nota 13 Aktywa finansowe	70
Nota 14 Pozostałe aktywa	73
Nota 15 Zapasy	73
Nota 16 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	74
Nota 17 Środki pieniężne	76
Nota 18 Kapitał własny	77
Nota 19 Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	81
Nota 20 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	83
Nota 21 Rezerwy	84
Nota 22 Dotacje	86
Nota 23 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	86
Nota 24 Pozostałe zobowiązania finansowe	87
Nota 25 Przychody przyszłych okresów	89
Nota 26 Instrumenty finansowe	89
Nota 27 Zobowiązania warunkowe, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje	96
Nota 28 Transakcje z podmiotami powiązаныmi	97
Nota 29 Szacunki księgowe i założenia	100
Nota 30 Leasing operacyjny	101
Nota 31 Zobowiązania inwestycyjne	102
Nota 32 Umowy o roboty budowlane	102
Nota 33 Zdarzenia po dacie sprawozdania z sytuacji finansowej	102

OŚWIADCZENIE KIEROWNICTWA

Zarząd Jednostki Dominującej Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” Spółka Akcyjna przedstawia skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończących się 31 grudnia 2014 roku, na które składają się:

- Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody za okres 01.01-31.12.2014 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31.12.2014 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01-31.12.2014 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 01.01-31.12.2014 roku,
- Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy.

Podpisy Członków Zarządu Jednostki Dominującej

.....
Krzysztof Jałosiński
Prezes Zarządu

.....
Rafał Kuźmiczonek
Wiceprezes Zarządu

.....
Wojciech Naruć
Wiceprezes Zarządu

.....
Anna Podolak
Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych

.....
Józefa Żurawska
Główny Księgowy

Police, dnia 9 marca 2015 roku.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody

	Nota	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Zyski i straty			
Przychody ze sprzedaży	1	2 412 443	2 464 359
Koszt własny sprzedaży	2	(2 078 423)	(2 230 860)
Zysk brutto ze sprzedaży		334 020	233 499
Koszty sprzedaży	2	(90 254)	(67 466)
Koszty ogólnego zarządu	2	(169 001)	(162 457)
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	3	16 295	60 634
zysk z tytułu okazijnego nabycia		-	26 770
Pozostałe koszty operacyjne	4	(10 264)	(12 706)
Zysk na działalności operacyjnej		80 796	51 504
Przychody finansowe	5	4 235	7 281
Koszty finansowe	6	(21 466)	(13 936)
Przychody/Koszty finansowe netto		(17 231)	(6 655)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		11 043	9 748
Zysk przed opodatkowaniem		74 608	54 597
Podatek dochodowy	7	(13 397)	(9 671)
Zysk netto		61 211	44 926

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody (kontynuacja)

	Nota	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które nie będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń		(3 519)	682
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat		615	(150)
		(2 904)	532
Pozycje, które będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych		6 062	(5 914)
		6 062	(5 914)
Suma innych całkowitych dochodów		3 158	(5 382)
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem		64 369	39 544
Zysk netto przypadający dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		63 544	47 468
Udziałowców niesprawujących kontroli		(2 333)	(2 542)
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem przypadające dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		63 979	44 747
Udziałowców niesprawujących kontroli		390	(5 203)
Zysk na jedną akcję:	9		
Podstawowy (zł)		0,85	0,63
Rozwodniony (zł)		0,85	0,63

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2. informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

		na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
	Nota		
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	10	1 199 316	1 120 406
Nieruchomości inwestycyjne	11	2 575	2 456
Wartości niematerialne	12	49 636	15 878
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	13.1	27 233	25 930
Pozostałe aktywa finansowe	13.3	76	53
Należności długoterminowe	16	351	378
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.4	85 743	100 583
Pozostałe aktywa	14	4 304	3 589
Aktywa trwałe razem		1 369 234	1 269 273
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	418 202	363 265
Pozostałe aktywa finansowe	13.3	1 391	582
Należne wpłaty na kapitał		-	932
Należności z tytułu podatku dochodowego		114	88
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	16	226 133	255 109
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	17	55 031	82 158
Pozostałe aktywa	14	8 607	5 548
Aktywa obrotowe razem		709 478	707 682
Aktywa razem		2 078 712	1 976 955

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

	Nota	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
Pasywa			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	18	750 000	750 000
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych		86	(3 253)
Zyski zatrzymane, w tym:		262 340	225 083
zysk netto bieżącego okresu		63 544	47 468
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		1 012 426	971 830
Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli		94 907	94 384
Kapitał własny razem		1 107 333	1 066 214
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	19	118 716	54 805
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	20	62 326	55 479
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	23	261	57 313
Rezerwy	21	46 203	45 161
Dotacje	22	13 279	15 969
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.4	57 701	58 770
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	5 870	4 614
Zobowiązania długoterminowe razem		304 356	292 111
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	19	131 126	196 752
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	20	6 637	5 625
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		480	2 014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	23	484 978	369 679
Rezerwy	21	40 582	34 688
Dotacje	22	1 289	1 577
Przychody przyszłych okresów	25	9	6 059
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	1 922	2 236
Zobowiązania krótkoterminowe razem		667 023	618 630
Zobowiązania razem		971 379	910 741
Pasywa razem		2 078 712	1 976 955

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Kapitał zakładowy	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2014 roku	750 000	(3 253)	225 083	971 830	94 384	1 066 214
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody						
Zysk netto	-	-	63 544	63 544	(2 333)	61 211
Inne całkowite dochody	-	3 339	(2 904)	435	2 723	3 158
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	-	3 339	60 640	63 979	390	64 369
Transakcje z właścicielami Spółki, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym						
Dywidendy	-	-	(23 250)	(23 250)	-	(23 250)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	(23 250)	(23 250)	-	(23 250)
Zmiany w strukturze własnościowej jednostek podporządkowanych						
Nabycie jednostki zależnej mającej udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-	-	-
Transakcje z właścicielami ogółem	-	-	(23 250)	(23 250)	-	(23 250)
Pozostałe	-	-	(133)	(133)	133	-
Stan na 31 grudnia 2014 roku	750 000	86	262 340	1 012 426	94 907	1 107 333

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku przekształcone*

	Kapitał zakładowy	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku	750 000	-	227 333	977 333	1 769	979 102
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody						
Zysk netto	-	-	47 468	47 468	(2 542)	44 926
Inne całkowite dochody ogółem	-	(3 253)	532	(2 721)	(2 661)	(5 382)
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	-	(3 253)	48 000	44 747	(5 203)	39 544
Transakcje z właścicielami Spółki, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym						
Dywidendy	-	-	(50 250)	(50 250)	(192)	(50 442)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	(50 250)	(50 250)	(192)	(50 442)
Zmiany w strukturze własnościowej jednostek podporządkowanych						
Nabycie jednostki zależnej mającej udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-	98 010	98 010
Transakcje z właścicielami ogółem	-	-	(50 250)	(50 250)	97 818	47 568
Pozostałe	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2013 roku	750 000	(3 253)	225 083	971 830	94 384	1 066 214

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk przed opodatkowaniem	74 608	54 597
<i>Korekty</i>	95 101	61 463
Amortyzacja	92 701	83 668
Odwrocenie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe	(5 116)	(4 102)
Zysk/Strata z tytułu działalności inwestycyjnej	812	(16 954)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	(11 043)	(9 748)
Odsetki, różnice kursowe	17 747	8 599
Zysk z działalności operacyjnej przed zmianami w kapitale obrotowym	169 709	116 060
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	22 432	(63 897)
Zmiana stanu zapasów	(54 285)	49 244
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	64 302	128 778
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji	2 615	(6 931)
Inne korekty	1 505	(2 409)
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej	206 278	220 845
Podatek zapłacony	(1 756)	(1 087)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	204 522	219 758

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	1 057	6 469
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	(161 153)	(150 114)
Wydatki na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych	(24 657)	(3 579)
Otrzymane dywidendy	9 740	8 008
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	-	(3 997)
Wydatki na nabycie spółek zależnych, po pomniejszeniu o przejęte środki pieniężne	(21 932)	(15 417)
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych	-	3 987
Odsetki otrzymane	-	450
Dotacje	-	497
Pożyczki	(645)	(525)
Pozostałe wpływy/wydatki inwestycyjne	207	(3 827)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(197 383)	(158 048)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu podwyższenia kapitału	941	-
Dywidendy wypłacone	(23 250)	(50 442)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	88 991	205 672
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	(89 222)	(174 492)
Odsetki zapłacone	(8 230)	(7 221)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(3 805)	(2 864)
Pozostałe wpływy finansowe	-	179
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(34 575)	(29 168)
Przepływy pieniężne netto, razem	(27 436)	32 542
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	82 158	50 814
Wpływ zmian kursów walut	309	(1 198)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	55 031	82 158

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej

1.1. Opis organizacji Grupy Kapitałowej

Jednostka Dominująca Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” Spółka Akcyjna z siedzibą w Policach (zwana dalej Jednostką Dominującą) została utworzona w dniu 14 grudnia 1995 roku na podstawie Aktu Notarialnego Repetytorium: A Nr 20142. Jednostka Dominująca prowadzi działalność na terytorium Polski w formie spółki akcyjnej. Jednostka Dominująca została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000015501. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny Regon 810822270 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 851-02-05-573.

Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. (zwanej dalej Grupą, Grupą Kapitałową) jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej jest w szczególności:

- produkcja i sprzedaż nawozów chemicznych,
- produkcja i sprzedaż bieli tytanowej i innych chemikaliów,
- wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Grupy Kapitałowej w dniu 9 marca 2015 roku.

Akcjonariusze Grupy Kapitałowej nie mają prawa do dokonywania zmian w niniejszym sprawozdaniu po jego opublikowaniu.

Grupa Kapitałowa Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A., której Jednostką Dominującą jest Spółka Grupa Azoty S.A.

1.2. Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupę Kapitałową tworzyły spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. - Jednostka Dominująca oraz:

- 9 spółek zależnych (z udziałem w kapitale powyżej 50%), w tym 1 spółka w likwidacji,
- 1 spółka pośrednio zależna,
- 2 spółki stowarzyszone (z udziałem w kapitale poniżej 50%), w tym jedna w upadłości likwidacyjnej.

Uchylenie likwidacji spółki „Supra” Agrochemia Sp. z o.o.

Zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników „Supra” Agrochemia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji z dnia 16 grudnia 2013 roku z dniem 31 grudnia 2013 roku uchylone zostało postępowanie likwidacyjne i od dnia 1 stycznia 2014 roku spółka kontynuuje działalność pod dotychczasową firmą „Supra” Agrochemia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Utworzenie spółki AFRIG Trade SARL zależnej od spółki African Investment Group S.A.

W dniu 14 maja 2014 roku utworzona została w Senegalu spółka AFRIG Trade SARL, której 100% udziałów objęła spółka African Investment Group S.A. Spółka AFRIG Trade SARL zajmuje się importem, dystrybucją i handlem produktami chemicznymi i surowcami oraz usługami składowania i logistyki.

Utworzenie spółki zależnej Grupa Azoty Africa S.A.

W dniu 10 września 2014 roku zarejestrowana została w Senegalu spółka Grupa Azoty Africa S.A., której 100% akcji objęła spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. Spółka Grupa Azoty Africa S.A. zajmuje się importem, dystrybucją i handlem nawozami oraz innymi produktami chemicznymi, usługami składowania, logistyki oraz szkolenia zawodowego na rzecz rolników.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki zależnej Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o.

W dniu 23 grudnia 2014 roku zostało zarejestrowane przez Krajowy Rejestr Sądowy podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o., które w całości objęła spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. w zamian za aport niepieniężny w postaci prawa wieczystego użytkowania gruntów wraz z nieruchomościami. W efekcie spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. posiada 99,98% udziału w kapitale zakładowym Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o.

Nabycie kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A.

W dniu 28 sierpnia 2013 roku Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. nabyła od DGG ECO Sp. z o.o. 550 akcji, stanowiących 55% udziałów w kapitale zakładowym spółki African Investment Group S.A., która specjalizuje się w poszukiwaniu minerałów kopalnych oraz posiada pozwolenia na prowadzenie prac przygotowawczych i poszukiwanie depozytów surowców mineralnych.

Głównymi przyczynami przeprowadzania transakcji nabycia akcji African Investment Group S.A. były:

- pozyskanie własnych źródeł dostaw surowców,
- dywersyfikacja dostaw kluczowych surowców produkcyjnych,
- obniżenie kosztów produkcji podstawowych produktów.

Jednostka Dominująca uznała, że transakcja nabycia spółki African Investment Group S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostanie ujęta jako nabycie przedsięwzięcia, w rozumieniu MSSF 3, głównie ze względu na istnienie wystarczającej infrastruktury umożliwiającej wydobycie surowców i ich sprzedaż w ilościach efektywnych z handlowego punktu widzenia oraz istnienie procesów, które umożliwiły zorganizowanie wydobycia surowców i ich sprzedaży mimo ograniczonych zasobów ludzkich i technicznych przed datą objęcia kontroli przez Jednostkę Dominującą.

Cena nabycia

Ustalona cena nabycia za 55% akcji spółki African Investment Group S.A. rozłożona jest na 3 transze:

- 3 000 000 USD - w dniu podpisania Umowy,
- 7 000 000 USD (pierwsza część drugiej transzy) w terminie 10 dni od uzyskania ważnego i ostatecznego pozwolenia wydobywczego na tzw. małą kopalnię dla złoża Lam Lam oraz po wydobyciu i sprzedaży Jednostce Dominującej 100 tys. ton fosforytu,
- 12 000 000 USD (druga część drugiej transzy) w terminie 10 dni od wydobycia i sprzedaży Jednostce Dominującej kolejnych 200 tys. ton fosforytu ze złoża Lam Lam,
- 6 850 000 USD (trzecia transza) w terminie 10 dni od uzyskania ważnego i ostatecznego pozwolenia poszukiwawczego dla złoża Kebemer oraz po wydobyciu i sprzedaży Jednostce Dominującej kolejnych 100 tys. ton fosforytu ze złoża Lam Lam lub innego złoża nabytej spółki.

Zarząd Jednostki Dominującej dokonał oszacowania prawdopodobieństwa i terminu zapłaty kolejnych transz. Uznano, iż wszystkie transze zostaną zrealizowane. Oszacowano, iż na dzień nabycia wartość godziwa zapłaty wynosi 91 858 tys. zł, z czego zapłacono gotówką 9 552 tys. zł, a jako zobowiązania ujęto 78 796 tys. zł.

Nabyte aktywa i przejęte zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2014 roku dokonano ostatecznego rozliczenia nabycia akcji spółki African Investment Group S.A. Poniżej zaprezentowano wartości nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

	Na dzień 28.08.2013
Rzeczowe aktywa trwałe	288 187
- w tym wartość złóż	285 581
Zapasy	16 487
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa	1 827
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 021
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(60 612)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(20 414)
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	(10 547)
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	(260)
Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów netto	215 689

Wartość złóż została wyceniona metodą dochodową na podstawie założeń przygotowanych przez Jednostkę Dominującą oraz podmioty zewnętrzne zaangażowane do analizy parametrów technicznych złóż.

Wartość złoża Kebemer podlega amortyzacji metodą naturalną w oparciu o ilość wydobywanych ton surowców w stosunku do szacowanych pojemności złóż. Aktualne szacunki pojemności złoża Kebemer wynoszą 39 760 tys. ton.

Wartość złoża Lam Lam podlega amortyzacji metodą naturalną w oparciu o ilość wydobywanych ton surowców w stosunku do szacowanych pojemności złóż. Aktualne szacunki pojemności złoża Lam Lam wynoszą 314 tys. ton.

Zysk z tytułu okazyjnego nabycia

	Na dzień 28.08.2013
Cena nabycia	91 858
Udziały niekontrolujące ustalone proporcjonalnie do udziału w ujętych aktywach i zobowiązaniach jednostki nabywanej	97 061
Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów netto	(215 689)
Zysk z tytułu okazyjnego nabycia	26 770

Zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej zysk z okazyjnego nabycia wynika przede wszystkim z wyceny do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych, w tym wartości złóż z kopalń Lam Lam oraz Kebemer.

Porównanie do wstępnego rozliczenia nabycia wykazanego w 2013 roku

W porównaniu do wstępnego rozliczenia nabycia, które zostało zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2013 rok, obecnie skorygowano następujące pozycje:

	Rozliczenie wstępne na 31.12.2013	Rozliczenie ostateczne na 31.12.2014	Różnica
Rzeczowe aktywa trwałe (w tym złoża)	296 985	288 187	(8 798)
Pozostałe aktywa	19 335	19 335	0
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	72 477	60 612	11 865
Zobowiązania pozostałe	31 221	31 221	0
Wpływ na wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto	212 622	215 689	3 067
Udziały niekontrolujące	95 681	97 061	(1 380)
Wpływ na zysk z tytułu okazyjnego nabycia			1 687

Zmiana wartości aktywów netto spowodowana była realizacją procesu wyceny rzeczowych aktywów trwałych (głównie złóż mineralnych) na skutek możliwości przeprowadzenia bardziej szczegółowych badań nabytych zasobów od tych dokonanych na dzień nabycia.

W wyniku dokonania ostatecznego rozliczenia transakcji nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. rozpoznano w niniejszym sprawozdaniu, w pozostałych przychodach operacyjnych, w danych porównawczych za 2013 rok, zysk z tytułu okazynego nabycia w kwocie 26 770 tys. zł. We wstępnym rozliczeniu, prezentowanym w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2013 rok, zysk z okazynego nabycia wykazano w kwocie 25 083 tys. zł.

Koszty związane z nabyciem

Koszty bezpośrednio związane z transakcją i alokowane jako dotyczące transakcji nabycia przedsięwzięcia w kwocie 6 890 tys. zł zostały ujęte w kosztach ogólnego zarządu w 2013 roku.

Zmiana danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

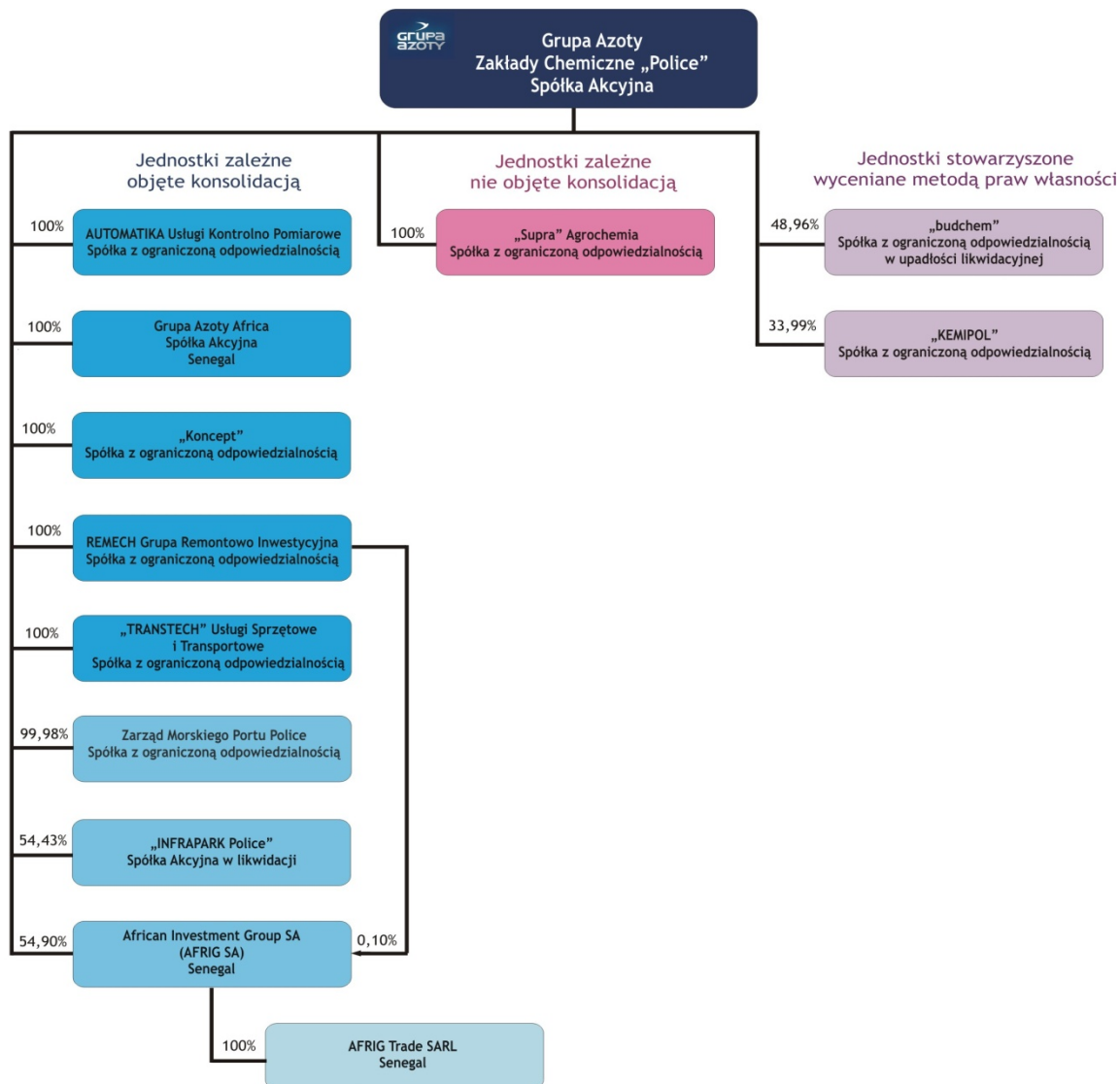
Poniżej zaprezentowano wpływ ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. na dane wykazane w zatwierdzonym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2013 rok:

	Zatwierdzone	Przekształcone	Wpływ zmiany
	Na dzień 31.12.2013	Na dzień 31.12.2013	
Aktywa			
Aktywa trwałe, w tym:	1 274 912	1 269 273	(5 639)
Rzeczowe aktywa trwałe	1 130 495	1 120 406	(10 089)
Wartości niematerialne	12 346	15 878	3 532
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	99 665	100 583	918
Aktywa obrotowe, w tym:	712 801	707 682	(5 119)
Zapasy	368 384	363 265	(5 119)
Aktywa razem	1 987 713	1 976 955	(10 758)
Pasywa			
Kapitał własny, w tym:	1 066 311	1 066 214	(97)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych	(9 195)	(3 253)	5 942
Zyski zatrzymane, w tym:	229 090	225 083	(4 007)
Zysk netto bieżącego okresu	51 475	47 468	(4 007)
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	969 895	971 830	1 935
Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli	96 416	94 384	(2 032)
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	302 772	292 111	(10 661)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	69 431	58 770	(10 661)
Zobowiązania krótkoterminowe	618 630	618 630	-
Pasywa razem	1 987 713	1 976 955	(10 758)

	Zatwierdzone Za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	Przekształcone Za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	Wpływ zmiany
Zyski i straty			
Przychody ze sprzedaży	2 464 359	2 464 359	-
Koszt własny sprzedaży	(2 225 786)	(2 230 860)	(5 074)
Zysk brutto ze sprzedaży	238 573	233 499	(5 074)
Koszty sprzedaży	(67 466)	(67 466)	-
Koszty ogólnego zarządu	(161 082)	(162 457)	(1 375)
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	58 947	60 634	1 687
<i>zysk z tytułu okazijnego nabycia</i>	25 083	26 770	1 687
Pozostałe koszty operacyjne	(12 706)	(12 706)	-
Zysk na działalności operacyjnej	56 266	51 504	(4 762)
Przychody/Koszty finansowe netto	(6 655)	(6 655)	-
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	9 748	9 748	-
Zysk przed opodatkowaniem	59 359	54 597	(4 762)
Podatek dochodowy	(9 675)	(9 671)	4
Zysk netto	49 684	44 926	(4 758)
Suma innych całkowitych dochodów, w tym:	(8 663)	(5 382)	3 281
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych	(9 195)	(5 914)	3 281
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	41 021	39 544	(1 477)
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem przypadające dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej	42 812	44 747	1 935
Udziałowców niesprawujących kontroli	(1 791)	(5 203)	(3 412)

Skład Grupy Kapitałowej

Schemat organizacyjny Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Informacje o podmiotach Grupy Kapitałowej

Nazwa i siedziba	Wartość udziałów w cenie nabycia	Posiadane udziały (%)	Charakterystyka działalności
Jednostki zależne			
Automatika Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	7 470	100,00%	Prace inwestycyjne i inżynierijno techniczne w zakresie automatyki i elektroenergetyki, remonty aparatury kontrolno - pomiarowej oraz maszyn i urządzeń energetycznych, utrzymanie ruchu instalacji przemysłowych w branży automatyki i elektroenergetyki w tym min. utrzymanie ruchu komputerowych systemów sterowania i wizualizacji procesów.
Grupa Azoty Africa S.A. Dakar (Senegal), Almadies, Route de Ngor Villa N 12	948	100,00%	Import, dystrybucja i handel nawozami oraz innymi produktami chemicznymi. Świadczenie usług składowania, logistyki oraz szkolenia zawodowego na rzecz rolników.
Koncept Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	518	100,00%	Prace projektowe w branżach: budowlanej, instalacyjnej, mechanicznej, elektrycznej, automatyki i pomiarów oraz technologicznej (z kosztorysami nakładczymi i inwestorskimi). Specjalizacja: projekty dla przemysłu chemicznego.
Remech Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	6 227	100,00%	Prace remontowe i inwestycyjne branży mechanicznej i budowlanej: wykonawstwo instalacji i aparatów, w tym także z tworzyw sztucznych, prace serwisowe, prace warsztatowe, obróbka metali, prace dozorowe.
Transtech Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	9 798	100,00%	Usługi transportowe (transport mikrobusami oraz transport towarów samochodami ciężarowymi o ładowności do 24 ton - wywrotki i samochody skrzyniowe spełniające wymogi ADR), usługi sprzętowe (żurawie samojezdne do 65 ton udźwigu, koparki, ładowarki, spycharki, samochody specjalne - do wywozu śmieci w kontenerach, piaskarka, zestawy niskopodwoziowe), usługi warsztatowe (naprawa wózków akumulatorowych, sztaplarek, samochodów osobowych, dostawczych, ciężarowych, ładowarek, koparek, spycharek oraz żurawi samojezdnych - również przeglądy okresowe).
Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	32 612	99,97%	Działalność portów morskich, budowa portów, zarządzanie nieruchomościami, prace badawcze, obsługa żeglugi morskiej i śródlądowej, transport wodny przybrzeżny.
InfraPark Police S.A. w likwidacji 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	8 224	54,43%	Likwidacja spółki od 30 kwietnia 2012 roku.
African Investment Group S.A. Dakar (Senegal),	96 219	55,00%	Projekty i inwestycje związane z sektorem surowców w Senegalu oraz w sąsiednich krajach, w tym z poszukiwaniem i eksploatacją złóż

Nazwa i siedziba	Wartość udziałów w cenie nabycia	Posiadane udziały (%)	Charakterystyka działalności
Almadies, Route de Ngor Villa N 12			surowców dla potrzeb przemysłowych. Handel produktami przemysłowymi dla potrzeb przemysłu i rolnictwa, handel surowcami, w tym m.in. fosforytami, usługi doradcze w zakresie inwestycji związanych z branżą górniczą i energetyczną.
African Trade SARL Dakar (Senegal), Almadies, Route de Ngor Villa N 12	214	55,00% poprzez African Investment Group S.A.	Import, dystrybucja i handel produktami chemicznymi i surowcami oraz świadczenie usług składowania i logistyki.
Supra Agrochemia Sp. z o.o. 51-501 Wrocław ul. Monopolowa 6	19 746	100,00%	Celem działania spółki jest podniesienie wartości należących do niej nieruchomości poprzez ich rekultywację.
Jednostki stowarzyszone			
budchem Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej 70-492 Szczecin ul. Moczyńskiego 8/10	592	48,96%	Spółka w upadłości likwidacyjnej od 19 lipca 2012 roku.
Kemipol Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 6	1 171	33,99%	Wytwarzanie koagulantów do oczyszczania wody i ścieków. Usługi związane z projektowaniem procesu chemicznego oczyszczania wody pitnej, przemysłowej i ścieków. Dobór i dostawa urządzeń dozujących chemikalia. Optymalizacja procesów oczyszczania wód. Rekultywacja jezior.

1.3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego Grupy do publikacji:

- Krzysztof Jałosiński - Prezes Zarządu VI wspólnej kadencji powołany Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 622/V/12 z dnia 13 czerwca 2012 roku,
- Wojciech Naruć - Wiceprezes Zarządu VI wspólnej kadencji powołany Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 623/V/12 z dnia 13 czerwca 2012 roku,
- Rafał Kuźmiczonek - Wiceprezes Zarządu VI wspólnej kadencji wybrany przez pracowników Jednostki Dominującej - powołany Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 624/V/12 z dnia 13 czerwca 2012 roku,
- Anna Podolak - Wiceprezes Zarządu VI wspólnej kadencji powołana Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 91/VI/14 z dnia 29 października 2014 roku.

Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji:

- Paweł Jarczewski - Przewodniczący Rady Nadzorczej powołany Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 3 z dnia 27 sierpnia 2013 roku,
- Andrzej Skolmowski - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 22 z dnia 25 kwietnia 2013 roku,

- Anna Tarocińska - Członek Rady Nadzorczej (Sekretarz Rady Nadzorczej) powołana Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 20 z dnia 25 kwietnia 2013 roku,
- Wiesław Markwas - Członek Rady Nadzorczej powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 19 z dnia 25 kwietnia 2013 roku,
- Marcin Likierski - Członek Rady Nadzorczej powołany z dniem 16 maja 2013 roku z ramienia akcjonariusza - Ministerstwa Skarbu Państwa,
- Maciej Lipiec - Członek Rady Nadzorczej powołany Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 4 z dnia 8 października 2014 roku.

Skład Komitetu Audytu na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji:

- Andrzej Skolmowski - Przewodniczący Komitetu Audytu,
- Anna Tarocińska - Sekretarz Komitetu Audytu,
- Paweł Jarczewski - Członek Komitetu Audytu.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Za wyjątkiem zmian opisanych w punkcie 2.3, zasady polityki rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w sposób ciągły w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

2.1. Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (MSSF UE) i innymi obowiązującymi przepisami. MSSF UE zawierają wszystkie Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związane z nimi Interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) poza wymienionymi poniżej Standardami oraz Interpretacjami, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską oraz Standardami oraz Interpretacjami, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie weszły jeszcze w życie.

2.2. Zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej

Szereg nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji nie jest jeszcze obowiązujących dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2014 roku i nie zostały one zastosowane w sprawozdaniu finansowym. Grupa Kapitałowa ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy.

Oczekuje się, że spośród nowych Standardów lub zmian do Standardów i Interpretacji poniżej opisane mogą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

2.2.1. Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych kończących się w dniu 31 grudnia 2014 roku

Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012, które będą obowiązkowe dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2015: doroczne ulepszenia MSSF 2010-2012 zawierają 8 zmian do 7 Standardów, z odpowiednimi zmianami do pozostałych Standardów i Interpretacji. Głównie zmiany, które będą miały wpływ na sprawozdanie finansowe:

- zmieniają paragraf 22 w MSSF 8 Segmenty Operacyjne, aby wprowadzić wymóg ujawniania przez jednostki czynników, które służą do identyfikacji segmentów sprawozdawczych, gdy segmenty operacyjne jednostki są łączone. Ma to uzupełnić obecne wymogi dotyczące ujawnień zawarte w paragrafie 22(a) w MSSF 8,
- zmieniają paragraf 28(c) w MSSF 8 Segmenty Operacyjne, by wyjaśnić, że uzgodnienie sumy bilansowej aktywów segmentów sprawozdawczych do sumy bilansowej jednostki powinno być ujawnione, jeśli jest to regularnie przekazywane głównemu decydentowi operacyjnemu jednostki. Zmiana ta jest spójna z wymogami zawartymi w paragrafach 23 i 28(d) w MSSF 8.

Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, wyżej wymienione zmiany będą miały

wpływ na zakres ujawnień w sprawozdaniu finansowym.

2.2.2. Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE na dzień 31 grudnia 2014 roku

- *MSSF 9 Instrumenty Finansowe (2014)*, który będzie obowiązkowy dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2018. Nowy Standard zastępuje zawarte w *MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena* wytyczne na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych, w tym wytyczne dotyczące utraty wartości. *MSSF 9* eliminuje też istniejące obecnie w *MSR 39* kategorie aktywów finansowych: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.

Zgodnie z wymogami nowego Standardu, w momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe winny być klasyfikowane do jednej z trzech kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, lub
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Do momentu pierwszego zastosowania tego Standardu, Grupa nie jest w stanie przeprowadzić analizy jego wpływu na sprawozdanie finansowe. Jednak ze względu na specyfikę działalności Grupy oraz rodzaj utrzymywanych aktywów finansowych, zasady klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych Grupy nie powinny zmienić się pod wpływem zastosowania *MSSF 9*.

- *MSSF 15 Przychody z umów z klientami*, który będzie obowiązkowy dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2017. Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w *MSSF*. W szczególności, w wyniku przyjęcia nowego Standardu przestaną obowiązywać *MSR 18 Przychody*, *MSR 11 Umowy o usługę budowlaną* oraz związane z nimi Interpretacje.

Zgodnie z nowym Standardem jednostki będą stosować pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Model ten zakłada, że przychody powinny być ujęte wówczas, gdy (lub w stopniu, w jakim) jednostka przekazuje klientowi kontrolę nad towarami lub usługami, oraz w kwocie, do jakiej jednostka oczekuje być uprawniona. Zależnie od spełnienia określonych kryteriów, przychody są:

- rozkładane w czasie, w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub
- ujmowane jednorazowo, w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami jest przeniesiona na klienta.

Standard zawiera nowe wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.

W momencie początkowego zastosowania wpływ Standardu będzie zależał od specyficznych faktów i okoliczności dotyczących umów z klientami, których Grupa będzie stroną. Jednakże do momentu pierwszego zastosowania Standardu, Grupa nie jest w stanie przeprowadzić analizy wpływu Standardu na sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2011-2013, które będą obowiązkowe dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2015. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania zmiany i jest w trakcie analizy wpływu zmiany na jej sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2012-2014, które będą obowiązkowe dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2016. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania zmiany i jest w trakcie analizy wpływu zmiany na jej sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do *MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych*, Inicjatywa dotycząca ujawnień, które będą obowiązkowe dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2016. Główne wytyczne ujęte w Zmianach to:
 - Podkreślenie kwestii istotności. Określone pojedyncze ujawnienia, które nie są istotne nie muszą być prezentowane - nawet, gdy stanowią część minimalnych wymogów standardu.

- o Nie jest wymagane przedstawienie not do sprawozdania finansowego w określonej kolejności - jednostki mogą więc zastosować własną kolejność lub na przykład połączyć opis zasad rachunkowości z notami objaśniającymi dotyczącymi powiązanych z nimi obszarów.
- o Określenie wprost, że jednostki:
 - powinny dokonać dezagregacji pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, jeśli taka prezentacja dostarcza użytecznych informacji użytkownikom sprawozdania finansowego, oraz
 - mogą połączyć pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeśli pozycje określone przez MSR 1 nie są indywidualnie istotne.
- o Dodanie szczegółowych kryteriów odnośnie prezentacji sum cząstkowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, wraz z dodatkowymi wymogami dotyczącymi uzgodnienia pozycji sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.
- o Prezentacja w sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów pozycji całkowitych dochodów wynikających z ujęcia wspólnych przedsięwzięć i jednostek stowarzyszonych zgodnie z metodą praw własności winna następować w oparciu o podejście wymagane przez MSR 1, zgodnie z którym pozycje te winny być grupowane w zależności od tego, czy będą one w przyszłości podlegać przeniesieniu do zysku lub straty, czy też nie.

Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania zmiany i jest w trakcie analizy wpływu zmiany na jej sprawozdanie finansowe.

2.3. Zmiany zasad rachunkowości i prezentacji sprawozdań

2.3.1. Zmiany zasad rachunkowości

Do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano zasady rachunkowości w zakresie niezmienionym w odniesieniu do zasad zastosowanych przy sporządzeniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2013 rok.

2.3.2. Zmiany w prezentacji sprawozdań

Do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano zasady prezentacji sprawozdań w zakresie niezmienionym w odniesieniu do zasad zastosowanych przy sporządzeniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2013 rok, za wyjątkiem prezentacji różnic kursowych z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych jako innych całkowitych dochodów w kapitale własnym w podziale na kapitał udziałowców niesprawujących kontroli oraz kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej. W okresie sprawozdawczym dokonano korekty danych porównawczych (bilansu otwarcia). Wprowadzona korekta spowodowała spadek pozycji innych całkowitych dochodów przypadających na akcjonariuszy jednostki dominującej na 31 grudnia 2013 roku o 4 138 tys. zł oraz jednoczesny wzrost pozycji inne całkowite dochody przypadające na udziały niekontrolujące o 4 138 tys. zł. Zmianie uległa także pozycja różnic kursowych z przeliczenia sprawozdań oraz kapitału udziałowców niesprawujących kontroli o tę samą kwotę.

2.4. Podstawa wyceny

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej, tj.:

- nieruchomości inwestycyjnych,
- instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Dane porównawcze obejmują sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, a także sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2013 roku.

2.5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Dane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały podane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy. Złoty jest walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej.

2.6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Istotne osądy dokonywane przez Zarząd przy zastosowaniu MSSF UE, które mają istotny wpływ na skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe, dotyczyły:

- szacunków w zakresie odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego przedstawionych w nocie 10,
- klasyfikacji transakcji nabycia African Investment Group S.A., przedstawionej w punkcie 1.2 Informacji dodatkowej.

Szacunki, obciążone znaczącym ryzykiem zmian w przyszłych latach zostały przedstawione w nocie 29. Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych. Główne szacunki księgowe oraz przyjęte założenia zostały ponadto przedstawione w odpowiednich notach objaśniających do sprawozdania finansowego:

- szacunki i założenia dotyczące okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowego majątku trwałego, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych przedstawiono w notach 10, 11, 12,
- szacunki w zakresie odpisów aktualizujących wartość zapasów przedstawiono w nocie 15,
- szacunki i założenia w zakresie odpisów aktualizujących wartość należności przedstawiono w nocie 16,
- szacunki w zakresie świadczeń pracowniczych przedstawiono w nocie 20,
- szacunki w zakresie utworzonych rezerw na zobowiązania przedstawiono w nocie 21.

2.7. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową w dającej się przewidzieć przyszłości.

Nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez Grupę Kapitałową działalności.

2.8. Zasady konsolidacji

2.8.1. Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Kontrola ma miejsce w przypadku, gdy Jednostka Dominująca z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień bilansowy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od objęcia nad nimi kontroli przez Jednostkę Dominującą do czasu jej ustania.

2.8.2. Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na których politykę finansową i operacyjną Jednostka Dominująca wywiera znaczący wpływ, jednakże nie sprawuje nad nimi kontroli. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia udział Grupy Kapitałowej w skumulowanych zyskach lub stratach i innych całkowitych dochodach spółek stowarzyszonych zgodnie z metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu do momentu jego ustania lub przeklasyfikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

W przypadku, gdy udział Grupy Kapitałowej w stratach podmiotu stowarzyszonego przewyższa wartość bilansową inwestycji, przyjmuje się, iż udział w skumulowanych zyskach lub stratach i innych całkowitych dochodach spółek stowarzyszonych wynosi zero, zaś pozostałe straty są rozpoznawane przez Grupę Kapitałową do wysokości ewentualnych zaciągniętych zobowiązań.

2.8.3. Procedury konsolidacyjne

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się następujące procedury konsolidacyjne:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziałów niesprawujących kontroli w kapitale własnym jednostek zależnych oraz w wyniku finansowym konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- wyłączenie rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków powstałych na transakcjach w obrębie Grupy,
- wyłączenie niezrealizowanych strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy, ale wyłączenie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy.

2.8.4. Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek są rozliczane metodą nabycia na dzień nabycia, który jest dniem, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o
- ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
- wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
- ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazyjnym nabyciu jest ujmowany w rachunku zysków i strat bieżącego okresu na dzień przejęcia w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

Wartość godziwa przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione i prezentuje jako koszty zarządu.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa klasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

2.8.5. Nabycie udziałów niekontrolujących

Nabycia udziałów niekontrolujących są ujmowane jako transakcje z właścicielami, w wyniku czego przy tego rodzaju transakcjach nie jest ujmowana wartość firmy. Korekty do udziałów

niekontrolujących są oparte na proporcjonalnej wartości nabywanych aktywów netto jednostki zależnej.

2.8.6. Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

2.9. Waluty obce

2.9.1. Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na ten dzień średniego kursu ogłoszonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, z wyjątkiem różnic powstających na przeliczeniu instrumentów kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży oraz kwalifikowanych zabezpieczeń przepływów pieniężnych, które ujmuje się jako inne całkowite dochody.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy:

	31.12.2014	31.12.2013
EUR	4,2623	4,1472
USD	3,5072	3,0120

2.9.2. Przeliczanie sprawozdań finansowych jednostki działającej za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty do wartości godziwej na dzień nabycia dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego.

Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane jako różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą. Jednak jeśli Grupa nie posiada wszystkich udziałów w jednostce działającej za granicą, proporcjonalna część różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w udziałach niekontrolujących. W sytuacji, gdy kontrola, znaczący wpływ lub wspólna kontrola nad jednostką działającą za granicą zostaje utracona, skumulowana wartość różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w zysku lub stracie na sprzedaży tej jednostki. Jeśli Grupa wyłącza jedynie część swoich udziałów w jednostce działającej za granicą, ale utrzymuje kontrolę nad pozostałą częścią udziałów, odpowiednia część skumulowanej wartości jest przypisywana do udziałów niekontrolujących.

2.10. Rzeczowe aktywa trwałe

2.10.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, upusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez Grupę Kapitałową w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do dnia bilansowego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach, gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego. Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane jako część tego urządzenia.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania rzeczowych aktywów trwałych są określane, jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych rzeczowych aktywów trwałych i są ujmowane odpowiednio jako pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne w rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania aktywa do używania.

Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe prezentowane są w rzeczowych aktywach trwałych.

2.10.2. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingu, na mocy których następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są klasyfikowane jako umowy leasingu finansowego. Aktywa będące przedmiotem leasingu są początkowo ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących wartości: wartości godziwej rzeczowego aktywa trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Używane na podstawie leasingu finansowego składniki rzeczowych aktywów trwałych podlegają amortyzacji oraz odpisom z tytułu utraty wartości według zasad stosowanych dla własnych rzeczowych aktywów trwałych. Jeżeli brak jest pewności, że po zakończeniu umowy leasingu Grupa otrzyma prawo własności, aktywa te są amortyzowane w krótszym z dwóch okresów: okresu leasingu lub okresu ekonomicznej użyteczności.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

2.10.3. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane przez Grupę nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej, stanowi formę leasingu operacyjnego. Prawo to jest wyłączone z aktywów Grupy Kapitałowej i ewidencjonowane pozabilansowo.

Prawo wieczystego użytkowania nabyte przez Grupę Kapitałową jest ujmowane jako składnik rzeczowych aktywów trwałych. Prawo wieczystego użytkowania gruntów ujmowane jest według ceny nabycia pomniejszonej o amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości.

2.10.4. Złoża mineralne

Złoża mineralne obejmują nabyte przez Grupę prawa do wydobywania surowców mineralnych oraz koszty poniesione w związku z udostępnieniem złóż do eksploatacji, jak również nabyte w transakcjach nabycia jednostek gospodarczych prawa do poszukiwania zasobów, dla których prawdopodobieństwo rozpoczęcia optymalnego wydobywania oceniono jako wysokie.

Złoża mineralne nabyte przez Grupę Kapitałową są ujmowane jako składnik rzeczowych aktywów trwałych i ujmowane według ceny nabycia pomniejszonej o amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości.

2.10.5. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywom podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe nakłady są ujmowane na bieżąco w rachunku zysków i strat jako koszt.

2.10.6. Amortyzacja

Amortyzacja, z wyjątkiem amortyzacji złóż mineralnych, jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, względnie jego istotnych i odrębnych części składowych. Amortyzacja złóż mineralnych jest naliczana metodą naturalną w oparciu o ilość wydobywanych ton surowców w stosunku do szacowanych zasobów. Okres użytkowania dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty	brak	brak
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	1 - 33%	do 99 lat
Złoża mineralne	naturalna	do 72 lat
Budynki i budowle	1 - 33%	3-100 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2 - 100%	1-50 lat
Urządzenia biurowe	10 - 100%	1-10 lat
Środki transportu	7 - 100%	1-7 lat
Komputery	20 - 100%	1-5 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w momencie, w którym dany składnik rzeczowych aktywów trwałych znajduje się w miejscu i stanie umożliwiającym jego wykorzystanie zgodnie z zamierzeniem Zarządu Jednostki. Zakończenie amortyzacji następuje nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową rzeczowego aktywa trwałego lub postawienia go w stan likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości rzeczowego aktywa trwałego.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie są amortyzowane.

Rzeczowe aktywa trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe, o ile ich cena nabycia lub koszt wytworzenia są istotne w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całego rzeczowego aktywa trwałego. Wyodrębnione części składowe amortyzuje się osobno przez okres ich ekonomicznej użyteczności.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i, w uzasadnionych przypadkach, korygowana perspektywnie.

2.11. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to budynki i budowle, które Grupa traktuje jako źródło osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu przyrostu wartości tych aktywów lub innych pożytków np. osiągnięcia przychodów z czynszów dzierżawnych.

Inwestycje w nieruchomości wycenia się według wartości godziwej. Jeżeli Grupa nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych wówczas wyceniane są one zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

2.12. Wartości niematerialne

2.12.1. Badania i rozwój

Koszty prac badawczych są ujmowane jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych.

Nakłady na prace rozwojowe są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Wszelkie skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości na każdy dzień bilansowy, jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania lub, gdy zidentyfikowane zostaną przesłanki utraty wartości wskazujące na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

2.12.2. Koszty Reach

Grupa aktywuje koszty związane z uzyskaniem pozwolenia w ramach systemu Reach. Wraz z rejestracją produktu w systemie Reach Grupa uzyskuje prawo do produkcji i sprzedaży produktów, które przynoszą korzyści ekonomiczne. Dodatkowo składnik aktywów powstających w wyniku rejestracji nie może być wyodrębniony z jednostki gospodarczej, ale wynika z tytułu prawnego. Składnik ten ma charakter niepieniężny i nie posiada postaci fizycznej.

Grupa aktywuje koszty, które można bezpośrednio przypisać do konkretnej rejestracji. Do takich kosztów zalicza między innymi: koszty opłat rejestracyjnych, koszty wyników testów, informacji o możliwych zastosowaniach, koszty poniesione na rzecz innego rejestrującego za prawo do wykorzystania wyników testów. Koszty Reach ujmowane są w pozostałych wartościach niematerialnych i podlegają amortyzacji w takich samych okresach jak rzeczowe aktywa trwałe, przy użyciu których wytwarzany jest dany produkt.

Koszty, które zostały poniesione a nie mogą być przyporządkowane do konkretnej rejestracji ujmowane są jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

2.12.3. Wartość firmy

Wartość firmy, która powstaje w związku z przejęciem jednostek zależnych jest ujmowana jako składnik wartości niematerialnych. Metody wyceny wartości firmy w momencie jej początkowego ujęcia zostały opisane w punkcie 2.8.4.

Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

W przypadku inwestycji wycenianych metodą praw własności, wartość firmy jest ujęta w wartości bilansowej inwestycji, a odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tej inwestycji nie alokuje się do żadnego składnika aktywów, w tym również do wartości firmy, która stanowi część wartości tej inwestycji.

2.12.4. Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Za wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.12.5. Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.12.6. Amortyzacja

Wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania, chyba, że nie jest on określony. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które jeszcze nie są użytkowane poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Znaki towarowe	brak	brak
Portfel klientów	17 - 100%	1-7 lat
Licencje	5 - 100%	1-20 lat
Programy komputerowe	16 - 100%	1-6 lat
Licencje technologiczne	2 - 100%	1-50 lat
Reach	2 - 100%	1-50 lat
Prace rozwojowe	2 - 100%	1-50 lat

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych wartości niematerialnych jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i w uzasadnionych przypadkach korygowana prospektywnie.

2.13. Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych

2.13.1. Wycena i klasyfikacja nakładów

Grupa stosuje MSSF 6 w odniesieniu do ponoszonych przez nią nakładów na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych:

- w trakcie poszukiwania i oceny zasobów naturalnych, po uzyskaniu prawa do prowadzenia prac poszukiwawczych na określonym obszarze,
- przed tym, jak udowodniono techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania zasobów mineralnych.

Koszty poszukiwania i oceny zasobów mineralnych są klasyfikowane według działań:

- wykonanych przed uzyskaniem koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż na określonym terenie.
Jakiegokolwiek wydatki poniesione przed uzyskaniem prawa (koncesji) na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.
- wykonanych po uzyskaniu koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż na określonym terenie, ale przed udowodnieniem technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych.
Koszty poszukiwania i oceny zasobów mineralnych poniesione po otrzymaniu koncesji na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych, które można bezpośrednio przyporządkować do danego składnika aktywów, są ujmowane w zależności od charakteru nakładów jako rzeczowe aktywa trwałe z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych (rzeczowe aktywa trwałe w budowie), albo wartości niematerialne z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych (kategoria wartości niematerialnych).

Aktywa nie są dłużej klasyfikowane jako aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych po tym, jak wykazano techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania zasobów mineralnych. Są one wtedy poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, a następnie przeklasyfikowywane do wartości niematerialnych lub rzeczowych aktywów trwałych.

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

2.13.2. Amortyzacja

Rozpoczęcie amortyzacji aktywów z tytułu poszukiwania i oceny złóż następuje w momencie, kiedy kopalnia jest zdolna do rozpoczęcia swojej działalności i wydobywania.

Wartość księgową aktywów jest amortyzowana przy użyciu metody jednostek produkcyjnych z uwzględnieniem współczynnika produkcji w roku/miesiącu w stosunku do udowodnionej prawdopodobnej wielkości zasobów oraz z uwzględnieniem przyszłych niezbędnych nakładów inwestycyjnych niezbędnych do rozpoczęcia produkcji. Przyszłe nakłady inwestycyjne szacowane są biorąc pod uwagę poziom rozbudowy niezbędny do przyszłej eksploatacji złoża.

Nakłady na odwierty, dla których nie udowodniono technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych, lecz istnieje możliwość ich wykorzystania w celach rozwojowych, są ujmowane w wartości księgowej jako rzeczowe aktywa trwałe i amortyzowane przez szacowany okres ich ekonomicznej użyteczności.

2.13.3. Utrata wartości

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych ocenia się w celu ustalenia, czy nastąpiła utrata ich wartości wówczas, gdy istnieją wystarczające dane do stwierdzenia technicznej zdolności i ekonomicznej zasadności rozpoczęcia wydobywania oraz fakty i okoliczności wskazują, że wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych może przewyższać ich wartość odzyskiwaną.

W przypadku istnienia odpowiednich danych niezbędnych do stwierdzenia technicznej zdolności i ekonomicznej zasadności, każdy składnik aktywów jest oceniany pod względem utraty wartości co najmniej raz w roku, w celu upewnienia się co do technicznej wykonalności lub ekonomicznej zasadności projektu.

2.14. Należności długoterminowe, należności krótkoterminowe

Należności długoterminowe oraz krótkoterminowe to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe oraz aktywa finansowe nienotowane na aktywnym rynku, o określonej wysokości płatności. Początkowo ujmuje się je według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wycenia się

je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku należności o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności szacowane są w momencie, gdy odzyskanie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Jeżeli istnieją obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwota straty z tytułu utraty wartości ustalana jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa i wartością bieżącą przyszłych strumieni pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową. Straty z tytułu odpisów aktualizujących ujmuje się jako koszt w rachunku zysków i strat.

2.15. Prezentacja umów factoringowych/dyskonta wierzytelności

Grupa korzysta z trzech typów umów finansowych opartych o wykup wierzytelności przez stronę finansującą przed terminem jej płatności:

- factoring pełny (bez regresu) lub dyskonto wierzytelności bez regresu, w ramach których następuje definitywny wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności, a strona finansująca nie ma prawa zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności, w sytuacji gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Wobec powyższego na dzień wykupu wierzytelności (należności) Grupa dokonuje jej rozliczenia z kwotą uzyskaną od strony finansującej z tytułu jej sprzedaży,
- factoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - zabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności - w ramach, których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności w sytuacji, gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Z uwagi na dokonaną cesję praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wykupionej wierzytelności (należności), strona finansująca jest w pierwszej kolejności uprawniona do zaspokojenia się z tej polisy na wypadek braku zapłaty przez dłużnika, bez wykonywania uprawnienia do zwrotnego regresu wobec Grupy. Wobec powyższego na dzień wykupu wierzytelności (należności) Grupa dokonuje jej rozliczenia z kwotą uzyskaną od strony finansującej z tytułu jej sprzedaży, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujmowana jako inne zobowiązanie warunkowe (pozabilansowe) z tytułu factoringu (dyskonta wierzytelności),
- factoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - niezabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności - w ramach których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności, w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności, w sytuacji gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Wobec powyższego strona finansująca, w wypadku nieotrzymania zapłaty od dłużnika wierzytelności, korzysta w pierwszej kolejności z uprawnienia do regresu zwrotnego wobec Grupy, więc rozliczenie wierzytelności (należności) z kwotą uzyskaną z tytułu jej sprzedaży następuje dopiero na dzień zapłaty przez dłużnika wierzytelności dokonanej na rachunek strony finansującej, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujmowana jako inne zobowiązanie finansowe z tytułu factoringu (dyskonta wierzytelności).

2.16. Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż lub materiały i surowce zużywane w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Składniki zapasów są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższych jednak od ich wartości netto możliwych do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość stanu zapasów ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej.

Cena nabycia to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzania do obrotu, łącznie z kosztami transportu, załadunku, wyładunku, a obniżona o rabaty, upusty i inne podobne zmniejszenia i odzyski. Wyroby gotowe, półprodukty i produkcja w toku wyceniane są według kosztu wytworzenia obejmującego uzasadnioną część stałych kosztów pośrednich produkcji, wliczoną przy założeniu normalnego wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto jest różnicą pomiędzy szacowaną ceną sprzedaży dokonywaną w toku działalności gospodarczej, pomniejszoną o rabaty i upusty, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „koszt własny sprzedaży”. Natomiast odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie kosztu własnego sprzedaży.

2.16.1. Prawa do emisji CO₂

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia do emisji ujmuje się początkowo jako zapasy w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania w odpowiednich rejestrach.

W przypadku braku rejestracji uprawnień za dany okres w rejestrach, Grupa ujmuje, jako pozostałe należności, w korespondencji z przychodami przyszłych okresów, spodziewany należny przydział darmowych uprawnień do emisji CO₂ oszacowany jako iloczyn wysokości emisji zrealizowanej w okresie sprawozdawczym w poszczególnych instalacjach (nie wyższej od oczekiwanego przydziału dla danej instalacji na dany okres) i wartości godziwej uprawnień na dzień bilansowy.

Zakupione prawa do emisji są ujmowane według ceny nabycia.

Rezerwy wynikające z emisji zanieczyszczeń do powietrza są ujmowane jako koszt własny sprzedaży i wyceniane następująco:

- jeżeli Grupa posiada ilość praw wystarczającą do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw niezbędnych do umorzenia w związku z dokonaną emisją oraz jednostkowego kosztu praw do emisji posiadanych przez Grupę oraz należnych na dzień bilansowy. Jednostkowy koszt uprawnień dla pokrycia szacowanej emisji jest obliczany według metody średniej ważonej.
- jeżeli Grupa nie posiada ilości praw wystarczającej do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw posiadanych przez Grupę oraz należnych na dzień bilansowy oraz jednostkowego kosztu tych praw, powiększony o wartość godziwą brakujących praw do emisji.

Rozliczenie dotacji z tytułu przyznanych i należnych praw do emisji ujmuje się jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży w proporcji zrealizowanej emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym do planowanej emisji rocznej.

Otrzymane i nabyte uprawnienia do emisji podlegają umorzeniu w ciężar wartości utworzonej rezerwy w momencie zarejestrowania w rejestrze umorzenia odpowiedniej ilości uprawnień niezbędnych do pokrycia emisji za poprzedni okres.

Sprzedaż praw do emisji ujmowana jest jako przychody ze sprzedaży. Rozchód tych praw jest ujmowany według metody średniej ważonej jako koszt własny sprzedaży. Dodatkowo, w przypadku

sprzedaży praw przyznanych nieodpłatnie, rozliczana jest odpowiednia część dotacji ujętej w przychodach przyszłych okresów.

2.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

2.18. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Wartość bilansowa aktywów Grupy, za wyjątkiem zapasów, aktywów z tytułu podatku odroczonego i instrumentów finansowych, dla których stosuje się inne zasady, poddawana jest analizie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne (OWSP). Szacunki wartości odzyskiwalnej w odniesieniu do wartości firmy i wartości niematerialnych, które nie są jeszcze oddane do użytkowania oraz o nieokreślonym okresie użytkowania dokonywane są corocznie na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w każdym wypadku, w którym wartość bilansowa składnika aktywów lub związanego z nim OWSP przewyższa jego wartość odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub OWSP definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów lub OWSP. Dla celów przeprowadzania testów na utratę wartości, aktywa grupuje się do najmniejszych możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależnie od innych aktywów lub OWSP. Aktywa wspólne (korporacyjne) Grupy nie generują osobnych wpływów pieniężnych i są użytkowane przez więcej niż jeden OWSP. Aktywa wspólne są przypisane do OWSP na bazie jednolitych i zasadnych przesłanek i podlegają testom na utratę wartości jako element testowanych OWSP, do których są przypisane.

Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat. Utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości ujęte w poprzednich okresach, są poddawane na koniec każdego okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do określenia wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości początkowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

2.19. Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Kapitał zakładowy, stanowiący kapitał zakładowy Jednostki Dominującej, wykazuje się w wysokości określonej w wartości nominalnej wyemitowanych akcji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego, zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej.

Kwoty powstałe z podziału zysku, niepodzielony wynik z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako zyski zatrzymane.

2.20. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze obejmują wszystkie formy świadczeń Grupy w zamian za pracę wykonywaną przez pracowników. Są to zarówno świadczenia wypłacane w trakcie zatrudnienia jak i świadczenia wypłacane po okresie zatrudnienia.

2.20.1. Programy określonych składek

Grupa zobowiązana jest, na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te, zgodnie z MSR 19, stanowią program państwowy oraz mają charakter programu określonych składek. W związku z powyższym, zobowiązanie Grupy za każdy okres szacowane jest na podstawie kwot składek do wniesienia za dany rok i ujmowane jest jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

Ponadto, na mocy porozumienia z pracownikami Grupa wpłaca składki w ustalonej wysokości do odrębnego podmiotu i nie będzie ciążył na niej prawny ani zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłacenia dodatkowych składek. Zobowiązanie do wniesienia składek do programu emerytalnego określonych składek jest ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

2.20.2. Program określonych świadczeń

Zobowiązanie Grupy z tytułu programu określonych świadczeń jest obliczane oddzielnie dla każdego planu poprzez oszacowanie wartości bieżącej przyszłych świadczeń, które pracownicy wypracowali w bieżącym i poprzednich okresach. Koszty bieżącego zatrudnienia ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń. Odsetki od zobowiązań programu ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty finansowe. Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

2.20.2.1. Programy określonych świadczeń - odprawy emerytalne i pośmiertne

Grupa zobowiązana jest na podstawie obowiązujących przepisów kodeksu pracy lub układu zbiorowego do wypłaty odpraw emerytalnych i pośmiertnych.

Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych oraz pośmiertnych obliczane jest przez wykwalifikowanego aktuarusza. Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych wyliczane jest przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, tj. przez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik osiągnie wiek emerytalny oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej. Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych oraz pośmiertnych ujmowane są proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez danego pracownika.

2.20.2.2. Program określonych świadczeń - rezerwy na odpis ZFŚS dla emerytów i rencistów

Grupa jest zobowiązana postanowieniami układu zbiorowego do wypłacania świadczeń socjalnych emerytom i rencistom. W związku z tym Grupa tworzy odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla pracowników po okresie zatrudnienia. Rezerwy na przyszłe odpisy są szacowane na podstawie przeciętnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej. Rezerwy są dyskontowane taką

samą stopą jak inne rezerwy pracownicze. Wysokość rezerw na ZFŚS wyznaczana jest indywidualnie dla każdego pracownika i jest ona równa obecnej wartości przyszłych świadczeń.

2.20.3. Inne długoterminowe świadczenia na rzecz pracowników - nagrody jubileuszowe

Grupa oferuje zatrudnionym pracownikom nagrody jubileuszowe, których wysokość zależy od długości stażu pracy pracownika uzyskanego w trakcie zatrudnienia oraz od wysokości wynagrodzenia pracownika w momencie nabycia prawa do nagrody jubileuszowej.

Wycena świadczeń jest dokonywana przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zobowiązanie Grupy wynikające z nagród jubileuszowych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik nabyte prawo do poszczególnych nagród jubileuszowych oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej nagrody jubileuszowej. Nagrody te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia przez danego pracownika.

2.20.4. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia. Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych, jeśli na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek takich wypłat z tytułu świadczonej pracy przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

2.21. Rezerwy

Rezerwy są ujmowane, gdy spełnione są następujące warunki:

- na Grupie ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający z przeszłych zdarzeń,
- prawdopodobne jest, iż wypełnienie obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty zobowiązania.

Kwota, na którą tworzy się rezerwę jest najlepszym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy. Podstawą szacunków wartości rezerwy jest osąd kierownictwa, poparty doświadczeniami wynikającymi z podobnych zdarzeń, a w razie potrzeby opiniami niezależnych ekspertów.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi.

2.21.1. Koszty rekultywacji

Zgodnie z przyjętą przez Grupę polityką ochrony środowiska oraz z odpowiednimi wymogami prawnymi, rezerwa na koszty rekultywacji, dotycząca zanieczyszczonych gruntów lub innych rzeczowych aktywów trwałych jest ujmowana, gdy grunt lub inny składnik rzeczowych aktywów trwałych został zanieczyszczony.

2.21.2. Rezerwy na sprawy sądowe

Rezerwy na toczące się postępowania sądowe są tworzone po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie przeprowadzonej analizy wystąpienie zobowiązania jest prawdopodobne na dzień bilansowy, tworzona jest odpowiednia rezerwa (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione).

2.21.3. Rezerwy z tytułu emisji

Zasady rachunkowości dotyczące rezerw z tytułu emisji CO₂ zostały przedstawione w punkcie 2.16.1.

2.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe początkowo ujmuje się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu ujmuje się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

W przypadku zobowiązań o terminie zapadalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, zobowiązania te wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty.

2.23. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.24. Instrumenty finansowe

Jako instrument finansowy Grupa kwalifikuje każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

- aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy - instrumenty pochodne oraz aktywa i zobowiązania nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem, których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności,
- pożyczki i należności - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące: (a) pożyczkami i należnościami, (b) inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, ani (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

2.24.1. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest wykazywany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Aktywa finansowe zostają wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej, jeśli wynikające z umowy prawa Grupy do przepływów pieniężnych z tych aktywów wygasną, bądź, jeśli Grupa przeniesie prawo do tych aktywów na rzecz innego podmiotu nie zachowując kontroli, nie ponosząc ryzyka z nimi związanego oraz nie czerpiąc z nich korzyści.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypetniony, umorzony lub wygasł.

2.24.2. Wycena instrumentów finansowych na dzień nabycia

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane w wartości godziwej. Koszty transakcji korygują wartość początkową wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik finansowy.

2.24.3. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Grupa wycenia:

- według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej: inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz pozostałe zobowiązania finansowe,
- według wartości godziwej: aktywa i zobowiązania finansowe z kategorii wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik finansowy oraz kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako kapitał z aktualizacji wyceny.

Skutki wyceny aktywów i zobowiązań finansowych zakwalifikowanych do pozostałych kategorii ujmuje się jako zysk lub stratę w rachunku zysków i strat.

2.24.4. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe do zabezpieczenia ryzyka kursowego wynikającego z działalności operacyjnej, finansowej lub inwestycyjnej. Zgodnie z przyjętą polityką operacji pieniężnych, Grupa nie posiada, ani nie emituje pochodnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych, które nie są desygnowane do rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane jako zysk lub strata w rachunku zysków i strat.

2.24.5. Utrata wartości aktywów finansowych

Odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych jest ujmowany w momencie, kiedy istnieją obiektywne przesłanki, że zaistniały zdarzenia, które mogą mieć negatywny wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest, jako różnica między ich wartością bilansową, a wartością bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Odpis z tytułu utraty wartości w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jest ujmowany w przypadku znaczącego lub przedłużającego się spadku wartości godziwej takiej inwestycji poniżej ceny jej nabycia.

Wartość bilansowa poszczególnych aktywów finansowych o jednostkowo istotnej wartości poddawana jest ocenie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Pozostałe aktywa finansowe są oceniane pod kątem utraty wartości zbiorczo, pogrupowane według podobnego poziomu ryzyka kredytowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości dotyczące aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu ujmowane są w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się poprzez przeniesienie do zysku lub straty bieżącego okresu skumulowanej straty ujętej w kapitale z aktualizacji wyceny do wartości godziwej.

Odpisy z tytułu utraty wartości są odwracane, jeśli późniejszy wzrost wartości odzyskiwalnej może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po dniu ujęcia straty z tytułu utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości w odniesieniu do inwestycji w instrumenty kapitałowe zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży nie są odwracane przez wynik finansowy. Jeżeli wartość godziwa instrumentów dłużnych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrośnie a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się przez wynik finansowy.

2.25. Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą. Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

2.25.1. Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i świadczenie usług

Sprzedaż towarów i produktów ujmowana jest w momencie dostarczenia towarów i produktów i przekazania nabywcy znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów i produktów oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji, jeżeli wynik transakcji dotyczącej świadczenia usługi można oszacować w wiarygodny sposób. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek wykonanych prac na dany dzień w stosunku do całości prac, które mają być wykonane. Jeżeli wyniku transakcji dotyczącej świadczenia usługi nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

2.25.2. Przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej

Grupa rozpoznaje przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej w okresie, w którym zostały wygenerowane oraz, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu tej sprzedaży.

2.25.3. Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu wynajmu rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres wynajmu na podstawie zawartych umów.

2.25.4. Programy lojalnościowe

Przychody ze sprzedaży są alokowane pomiędzy część dotyczącą programu lojalnościowego oraz inne komponenty transakcji sprzedaży. Część przychodu alokowana do programu lojalnościowego jest odraczana w czasie i rozpoznawana jako przychód ze sprzedaży w okresie, w którym Grupa wypełniła ciężące na niej zobowiązania wynikające z programu lub w którym stało się prawdopodobne, że uprawnienia uczestników programu nie zostaną zrealizowane.

2.25.5. Przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych, należne dywidendy, zyski z tytułu zbycia dostępnych do sprzedaży instrumentów finansowych, zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy, zyski z tytułu różnic kursowych oraz zyski dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu odsetek wykazuje się w rachunku zysków i strat według zasady memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Dochód z tytułu dywidend ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

2.26. Koszty

2.26.1. Koszt własny sprzedaży

Kosztami własnymi sprzedaży są wszystkie koszty związane z podstawową działalnością Grupy za wyjątkiem kosztów sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów finansowych. Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część stałych kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

2.26.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży są to ewidencjonowane koszty związane ze sprzedażą. Do kosztów tych zalicza się między innymi:

- opakowania wysyłkowe,
- koszty transportu, załadunku, wyładunku,
- opłaty celne i prowizje handlowe,
- pozostałe koszty, ubezpieczenia produktów w czasie transportu i inne.

2.26.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty:

- koszty ogólno-administracyjne związane z utrzymaniem określonych komórek Zarządu,
- koszty ogólno-produkcyjne (związane z produkcją, które nie dotyczą poszczególnych wydziałów, związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem komórek ogólnego przeznaczenia).

2.26.4. Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności z tytułu zawartych przez Grupę umów leasingu operacyjnego ujmowane są w rachunku zysków i strat liniowo przez okres trwania leasingu. Otrzymane specjalne oferty promocyjne ujmowane są w rachunku zysków i strat łącznie z kosztami z tytułu leasingu.

2.26.5. Płatności z tytułu leasingu finansowego

Płatności leasingowe są rozdzielane na część stanowiącą koszt finansowania oraz część zmniejszającą zobowiązanie. Część stanowiącą koszt finansowania jest przypisywana do poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

2.26.6. Koszty finansowe

Koszty finansowe obejmują odsetki płatne z tytułu zadłużenia, odwracanie dyskonta z tytułu rezerw, straty z tytułu różnic kursowych, straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy oraz odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Wszystkie koszty z tytułu odsetek są ustalane w oparciu o efektywną stopę procentową.

Koszty finansowe, które bezpośrednio można przyporządkować nabyciu, wytworzeniu danego składnika aktywów włącza się do ceny nabycia, wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego Grupa ujmuje jako koszt, w okresie, w którym zostały poniesione.

2.27. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w rachunku zysków i strat bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalone przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących na dzień bilansowy oraz korekty podatku dotyczącego lat ubiegłych. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Podatek odroczony wyliczany jest w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych a ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Podatek odroczony nie jest ujmowany w przypadku: 1) początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań, które nie wpływają ani na zysk księgowy ani na dochód do opodatkowania pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek, 2) różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zbyte w dającej się przewidzieć przyszłości, 3) różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach co do sposobu realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących lub uchwalonych na dzień bilansowy.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania różnic przejściowych. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego dochodu do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają wzajemnej kompensacie, jeżeli Grupa posiada tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego oraz gdy dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową. Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku nie są dyskontowane i są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe.

2.28. Działalność zaniechana oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Warunek zaliczenia aktywów do tej grupy stanowi aktywne poszukiwanie nabywcy przez kierownictwo Grupy oraz wysokie prawdopodobieństwo zbycia tych aktywów w ciągu jednego roku od daty ich zakwalifikowania, a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży. Aktywa te wyceniane są w kwocie niższej z: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdawczość segmentów działalności

Segmenty operacyjne

Grupa Kapitałowa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Jednostce Dominującej, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty operacyjne:

- Segment Nawozy (Jednostka Biznesowa Nawozy i Nitro),
- Segment Pigmenty (Jednostka Biznesowa Pigmenty),
oraz pozostałą działalność obejmującą między innymi energetykę, usługi portowe, unieszkodliwianie ścieków, składowanie odpadów, usługi laboratoryjne, wynajem nieruchomości oraz inną działalność nie możliwą do przypisania do poszczególnych segmentów.

Spółkę zależną Grupa Azoty Africa S.A., African Investment Group S.A. i zależną od niej spółkę AFRIG Trade SARL ujmuje się w Segmencie Nawozy, natomiast pozostałe spółki zależne w pozostałej działalności.

W segmentach operacyjnych Grupa Kapitałowa prezentuje koszty zarządu, koszty sprzedaży oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne przyporządkowując je do poszczególnych segmentów.

Informacje odnośnie wyników każdego segmentu sprawozdawczego przedstawiono w nocie „Segmenty operacyjne”. Ocena wyników segmentów dokonywana jest na podstawie przychodów ze sprzedaży, EBIT oraz EBITDA.

Obszary geograficzne

Grupa prezentuje obszary geograficzne według następujących krajów lub regionów:

- Polska,
- Niemcy,
- Pozostałe kraje Unii Europejskiej,
- Kraje Azji,
- Kraje Ameryki Południowej,
- Pozostałe kraje.

W przypadku prezentowania informacji w podziale na obszary geograficzne, przychód jest ustalany według kryterium kraju przeznaczenia, tj. kraju, na którego rynek trafi produkt (niezależnie od siedziby odbiorcy hurtowego, którego działalność często ma zasięg globalny). Aktywa przypisane do obszaru są natomiast ustalane według ich geograficznego rozmieszczenia.

Segmenty operacyjne

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2014 roku

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	2 066 647	299 746	46 050	2 412 443
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	322 385	651	770 240	1 093 276
Przychody ze sprzedaży razem	2 389 032	300 397	816 290	3 505 719
Koszty operacyjne, w tym (-):	(2 332 561)	(288 616)	(809 777)	(3 430 954)
<i>koszty sprzedaży (-)</i>	(83 214)	(7 040)	-	(90 254)
<i>koszty zarządu (-)</i>	(131 911)	(19 145)	(17 945)	(169 001)
Pozostałe przychody operacyjne	7 745	1 548	7 002	16 295
Pozostałe koszty operacyjne (-)	(3 078)	(1 005)	(6 181)	(10 264)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT*	61 138	12 324	7 334	80 796
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	x	x	x	-
Wynik segmentu na działalności operacyjnej	61 138	12 324	7 334	80 796
Przychody finansowe	x	x	x	4 235
Koszty finansowe (-)	x	x	x	(21 466)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	x	x	x	11 043
Zysk przed opodatkowaniem	x	x	x	74 608
Podatek dochodowy	x	x	x	(13 397)
Zysk netto	x	x	x	61 211
EBIT*	61 138	12 324	7 334	80 796
Amortyzacja	70 779	17 103	4 819	92 701
EBITDA**	131 917	29 427	12 153	173 497

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat.
Wynik EBIT nie obejmuje zysku z tytułu okazijnego nabycia.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2013 roku przekształcone*

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	2 089 981	327 580	46 798	2 464 359
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	292 186	2 065	804 845	1 099 096
Przychody ze sprzedaży razem	2 382 167	329 645	851 643	3 563 455
Koszty operacyjne, w tym (-):	(2 375 171)	(333 107)	(851 601)	(3 559 879)
koszty sprzedaży (-)	(62 567)	(4 899)	-	(67 466)
koszty zarządu (-)	(118 652)	(19 150)	(24 655)	(162 457)
Pozostałe przychody operacyjne	13 026	8 092	12 746	33 864
Pozostałe koszty operacyjne (-)	(1 371)	(428)	(10 907)	(12 706)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT**	18 651	4 202	1 881	24 734
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	x	x	x	26 770
Wynik segmentu na działalności operacyjnej	18 651	4 202	1 881	51 504
Przychody finansowe	x	x	x	7 281
Koszty finansowe (-)	x	x	x	(13 936)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	x	x	x	9 748
Zysk przed opodatkowaniem	x	x	x	54 597
Podatek dochodowy	x	x	x	(9 671)
Zysk netto	x	x	x	44 926
EBIT**	18 651	4 202	1 881	24 734
Amortyzacja	57 807	19 588	6 273	83 668
EBITDA***	76 458	23 790	8 154	108 402

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2. informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

** Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat. Wynik EBIT nie obejmuje zysku z tytułu okazijnego nabycia.

*** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2014 roku

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	1 508 154	328 614	76 573	1 913 341
Nieprzypisane aktywa	x	x	x	138 138
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	-	-	27 233	27 233
Aktywa ogółem	1 508 154	328 614	103 806	2 078 712
Zobowiązania segmentu	523 706	80 722	59 875	664 303
Nieprzypisane zobowiązania	x	x	x	307 076
Zobowiązania ogółem	523 706	80 722	59 875	971 379

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2013 roku przekształcone*

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	1 384 010	315 994	70 964	1 770 968
Nieprzypisane aktywa	x	x	x	180 057
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	-	-	25 930	25 930
Aktywa ogółem	1 384 010	315 994	96 894	1 976 955
Zobowiązania segmentu	438 289	71 750	46 268	556 307
Nieprzypisane zobowiązania	x	x	x	354 434
Zobowiązania ogółem	438 289	71 750	46 268	910 741

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Pozostałe informacje o segmentach zakończone 31 grudnia 2014 roku

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	117 539	37 303	25 106	179 948
Nakłady na wartości niematerialne	29 359	210	5 395	34 964
Nakłady nieprzypisane	x	x	x	-
Razem nakłady	146 898	37 513	30 501	214 912
Amortyzacja segmentu	70 779	17 103	4 819	92 701
Razem amortyzacja	70 779	17 103	4 819	92 701

Pozostałe informacje o segmentach zakończone 31 grudnia 2013 roku przekształcone*

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	102 747	35 933	13 067	151 747
Nakłady na wartości niematerialne	4 913	128	5 074	10 115
Nakłady nieprzypisane	x	x	x	649
Razem nakłady	107 660	36 061	18 141	162 511
Amortyzacja segmentu	57 807	19 588	6 273	83 668
Razem amortyzacja	57 807	19 588	6 273	83 668

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Obszary geograficzne

Przychody według obszarów geograficznych

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Polska	1 440 221	1 585 607
Niemcy	242 903	136 288
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	408 580	417 688
Kraje Azji	13 477	15 303
Kraje Ameryki Południowej	241 947	238 255
Pozostałe Kraje	65 315	71 218
Razem	2 412 443	2 464 359

Lokalizacja aktywów trwałych*

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Polska	976 639	885 370
Senegal	306 425	282 889
	1 283 064	1 168 259

* Prezentowane aktywa trwale nie obejmują instrumentów finansowych i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nota 1 Przychody ze sprzedaży

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	2 370 567	2 440 174
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	41 876	24 005
Przychody ze sprzedaży świadectw pochodzenia energii	-	180
	2 412 443	2 464 359

Nota 2 Koszty działalności operacyjnej

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Amortyzacja	92 701	83 668
Zużycie materiałów i energii	1 587 916	1 857 972
Usługi obce	180 393	155 305
Podatki i opłaty	81 495	68 633
Wynagrodzenia	220 108	203 800
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	65 556	67 049
Pozostałe koszty rodzajowe	46 953	26 542
Koszty według rodzaju	2 275 122	2 462 969
Zmiana stanu produktów (+/-)	23 588	(13 707)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki (-)	(1 149)	(3 724)
Koszty sprzedaży (-)	(90 254)	(67 466)
Koszty ogólnego zarządu (-)	(169 001)	(162 457)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	40 117	15 245
Koszt własny sprzedaży	2 078 423	2 230 860
w tym podatek akcyzowy	8 670	8 184

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W pozycji „Wynagrodzenia” Grupa ujmuje:

- wynagrodzenia wypłacone i należne,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy,
- rezerwy na nagrodę roczną i premię motywacyjną bez narzutów,
- koszty programów określonych świadczeń (zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na odprawy emerytalne i rentowe),
- koszty innych długoterminowych świadczeń pracowniczych (zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na nagrodę jubileuszową).

W pozycji „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” Grupa ujmuje:

- ubezpieczenia społeczne,
- narzuty od rezerw na nagrodę roczną i premię motywacyjną,
- odpisy i rezerwy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- szkolenia,
- pozostałe (odzież ochronna i robocza, posiłki profilaktyczne, składki na pracowniczy program emerytalny).

Nota 2.1 Koszt własny sprzedaży

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Koszt własny sprzedanych produktów i usług	2 038 306	2 215 615
Koszt własny sprzedanych towarów i materiałów	40 117	15 245
	2 078 423	2 230 860

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nota 2.2 Koszty świadczeń pracowniczych

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Wynagrodzenia wypłacone i należne	217 714	204 182
Ubezpieczenia społeczne	42 383	40 380
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	9 657	10 545
Szkolenia	1 492	1 349
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń	(588)	508
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych	2 367	1 052
Zmiana stanu rezerw na niewykorzystane urlopy	(90)	94
Zmiana stanu rezerw na nagrodę roczną i premię motywacyjną	663	1 435
Pozostałe	12 066	11 304
	285 664	270 849
Średnie zatrudnienie	3 243	3 210

W pozycji „Pozostałe” Grupa ujmuje:

- odzież ochronną i roboczą,
- posiłki profilaktyczne,
- składki na pracowniczy program emerytalny,
- koszty specjalistycznych badań lekarskich,
- inne pozostałe.

Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Rozwiązane odpisy aktualizujące		
Rzeczowe aktywa trwałe	4 254	6 817
Należności z tytułu dostaw i usług	612	519
Pozostałe	9	5
	4 875	7 341
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	-	26 770
Zysk z tytułu zmiany wartości nieruchomości inwestycyjnych	597	1 492
Otrzymane odszkodowania	2 930	703
Rozwiązanie rezerw	3 577	16 439
Dotacje	2 977	3 733
Pozostałe (zagregowane pozycje nieistotne), w tym:	1 339	4 156
zwrot kosztów sądowych	4	21
pozostałe	1 335	4 135
	11 420	53 293
	16 295	60 634

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Najistotniejsze pozycje w pozostałych przychodach operacyjnych, wynikające ze zmiany szacunków, stanowią:

- rozwiązane rezerwy na ochronę środowiska - w kwocie 3 268 tys. zł (w tym na czyszczenie instalacji z substancji chemicznych 2 812 tys. zł),
- rozwiązane odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych wynikające z przeprowadzonego na dzień 31 grudnia 2014 roku testu na utratę wartości aktywów trwałych opisanego w nocie 10 „Rzeczowe aktywa trwałe” - w kwocie 4 254 tys. zł.

W wyniku dokonania ostatecznego rozliczenia transakcji nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. z Senegalu rozpoznano zysk z tytułu okazijnego nabycia w kwocie 26 770 tys. zł (we wstępnym rozliczeniu, prezentowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2013 rok, była to kwota 25 083 tys. zł).

Spółka zależna INFRAPARK Police S.A. w likwidacji w 2014 roku otrzymała odszkodowanie w wysokości 2 346 tys. zł z tytułu niedotrzymania warunków umowy nabycia nieruchomości przez inwestora.

Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Strata ze zbycia aktywów		
Strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	931	3 381
	931	3 381
Utworzone odpisy aktualizujące		
Rzeczowe aktywa trwałe	862	2 716
Należności z tytułu dostaw i usług	927	233
	1 789	2 949
Pozostałe koszty operacyjne		
Straty z tytułu zmiany wartości nieruchomości inwestycyjnych	478	1 032
Kary i odszkodowania	876	942
Przestoje instalacji	494	-
Koszty likwidacji majątku trwałego i obrotowego	43	-
Koszty usuwania skutków awarii	358	165
Utworzone rezerwy	3 199	870
Pozostałe (zagregowane pozycje nieistotne), w tym:	2 096	3 367
koszty i opłaty sądowe	169	129
nieodpłatne przekazania (darowizny)	130	1 809
pozostałe	1 797	1 429
	7 544	6 376
	10 264	12 706

Najistotniejszą pozycję w pozostałych kosztach operacyjnych, wynikającą ze zmiany szacunków, stanowią utworzone rezerwy na ochronę środowiska w kwocie 3 199 tys. zł:

- na zbiorniki oczyszczalni w kwocie 1 551 tys. zł,
- na rekultywację w kwocie 1 648 tys. zł.

Nota 5 Przychody finansowe

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Przychody odsetkowe		
Odsetki od lokat bankowych	105	260
Odsetki od pożyczek	525	117
Odsetki od należności z tytułu dostaw i usług	3 106	277
Odsetki od cash pooling	210	385
Pozostałe przychody odsetkowe	158	33
	4 104	1 072
Pozostałe przychody finansowe		
Zysk na różnicach kursowych	-	2 561
Dyskonto pozostałych zobowiązań	-	3 510
Pozostałe przychody finansowe	131	138
	131	6 209
	4 235	7 281

Nota 6 Koszty finansowe

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Koszty odsetkowe		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	4 114	5 168
Odsetki od pożyczek	163	80
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	271	322
Odsetki od factoringu	5	1
Odsetki od zobowiązań z tytułu dostaw i usług	92	16
Odsetki od zobowiązań do budżetu	65	1
Odsetki od cash pooling	1 781	1 723
Pozostałe koszty odsetkowe	2 796	4 085
	9 287	11 396
Straty z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych		
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pożyczek	500	-
	500	-
Pozostałe koszty finansowe		
Strata na różnicach kursowych	9 469	-
Odwrócenie dyskonta rezerw	1 128	1 327
Odwrócenie dyskonta pozostałych zobowiązań	893	886
Pozostałe koszty finansowe	189	327
	11 679	2 540
	21 466	13 936

Nota 7 Podatek dochodowy

Nota 7.1 Podatek dochodowy wykazywany w rachunku zysków i strat

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	592	2 468
Odroczony podatek dochodowy		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	12 805	7 203
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	13 397	9 671

Nota 7.2 Efektywna stopa podatkowa

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Zysk przed opodatkowaniem	74 608	54 597
Podatek obliczony według obowiązującej stawki podatkowej	14 176	10 372
Różnice wynikające z zastosowania stawek podatkowych obowiązujących w innych krajach	(1 238)	(521)
Efekt podatkowy przychodów trwale niebędących przychodami według przepisów podatkowych (+/-)	(1 743)	(1 609)
Efekt podatkowy kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych (+/-)	2 427	4 987
Pozostałe(+/-)	(225)	(3 558)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	13 397	9 671
Efektywna stopa podatkowa	18,0%	17,7%

Stawka podatku mająca zastosowanie w odniesieniu do dochodów Grupy Kapitałowej obowiązująca w okresach sprawozdawczych objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym wynosi 19%. Dla jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej działających za granicą obowiązująca stawka podatku wynosi 30%.

Nota 7.3 Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat(+/-)		
Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń	(615)	150
Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach	(615)	150

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nota 7.4 Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Aktywa(-)		Rezerwa(+)	
	31.12.2014	31.12.2013 przekształcone*	31.12.2014	31.12.2013 przekształcone*
Rzeczowe aktywa trwałe	(30 833)	(25 399)	63 054	67 983
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	2 544	2 458
Wartości niematerialne	(5 665)	(5 757)	-	2
Aktywa finansowe	(2 595)	(2 596)	1 043	1 043
Zapasy	(2 229)	(1 918)	5 149	757
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(14)	(173)	527	4 165
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(10 146)	(353)	16	185
Pozostałe aktywa	(96)	(105)	-	-
Świadczenia pracownicze	(16 777)	(15 943)	-	-
Rezerwy	(17 838)	(15 198)	-	-
Strata podatkowa	(4 798)	(47 221)	-	-
Pozostałe	(9 728)	(4 186)	344	443
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(100 719)	(118 849)	72 677	77 036
Kompensata	14 976	18 266	(14 976)	(18 266)
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(85 743)	(100 583)	57 701	58 770

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka wykazywała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do strat podatkowych w kwocie 47 221 tys. zł. Jednostka Dominująca w 2014 roku wygenerowała dochód podatkowy w wysokości umożliwiającej wykorzystanie aktywa z tytułu podatku odroczonego, co spowodowało spadek wartości tego aktywa na dzień 31 grudnia 2014 roku do poziomu 4 798 tys. zł. Pozostałe do wykorzystania aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do strat podatkowych uznano za możliwe do wykorzystania na podstawie prognoz przyszłych dochodów podatkowych. Jednostka Dominująca będzie mogła rozliczyć w 2015 roku pozostałą stratę podatkową z 2010 roku.

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nota 7.5 Zmiana różnic przejściowych

	Zmiany różnic przejściowych ujęte w (+/-):					Stan na dzień 31.12.2014
	Stan na dzień 01.01.2014	Rachunku zysków i strat	Innych całkowitych dochodach	Nabycie/ sprzedaż Spółek	Różnice kursowe z przeliczenia	
Rzeczowe aktywa trwałe	42 584	(12 080)	-	-	1 717	32 221
Nieruchomości inwestycyjne	2 458	86	-	-	-	2 544
Wartości niematerialne	(5 755)	237	-	-	(147)	(5 665)
Aktywa finansowe	(1 553)	1	-	-	-	(1 552)
Zapasy	(1 161)	4 068	-	-	13	2 920
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	3 992	(3 479)	-	-	-	513
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(168)	(9 962)	-	-	-	(10 130)
Pozostałe aktywa	(105)	9	-	-	-	(96)
Świadczenia pracownicze	(15 943)	(805)	(27)	-	(2)	(16 777)
Rezerwy	(15 198)	(2 052)	(588)	-	-	(17 838)
Strata podatkowa	(47 221)	42 423	-	-	-	(4 798)
Pozostałe	(3 743)	(5 641)	-	-	-	(9 384)
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(41 813)	12 805	(615)	-	1 581	(28 042)

	Zmiany różnic przejściowych ujęte w (+/-):					Stan na dzień 31.12.2013 przekształcone*
	Stan na dzień 01.01.2013	Rachunku zysków i strat	Innych całkowitych dochodach	Nabycie/ sprzedaż Spółek	Różnice kursowe z przeliczenia	
Rzeczowe aktywa trwałe	(12 723)	(8 946)	-	65 930	(1 677)	42 584
Nieruchomości inwestycyjne	2 195	263	-	-	-	2 458
Wartości niematerialne	(362)	(86)	-	(5 445)	138	(5 755)
Aktywa finansowe	(1 295)	(258)	-	-	-	(1 553)
Zapasy	(3 268)	2 107	-	-	-	(1 161)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(83)	4 075	-	-	-	3 992
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(260)	92	-	-	-	(168)
Pozostałe aktywa	(55)	(50)	-	-	-	(105)
Świadczenia pracownicze	(14 031)	(1 854)	(58)	-	-	(15 943)
Rezerwy	(13 463)	(1 930)	195	-	-	(15 198)
Strata podatkowa	(64 110)	16 889	-	-	-	(47 221)
Pozostałe	(657)	(3 099)	13	-	-	(3 743)
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(108 112)	7 203	150	60 485	(1 539)	(41 813)

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nota 7.6 Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku

Na dzień bilansowy nie zostały wykazane następujące aktywa z tytułu podatku odroczonego:

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Straty podatkowe - przychody	428	286
Straty podatkowe - kapitał	-	157
Różnice przejściowe	1 165	1 131
	1 593	1 574

Nota 8 Działalność zaniechana

W 2014 roku w Grupie Kapitałowej nie wystąpiła działalność zaniechana.

Nota 9 Zysk na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję dokonana została w oparciu o zysk netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej oraz o średnią ważoną liczbę akcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej:

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Zysk netto	63 544	47 468
Liczba akcji na początek okresu	75 000 000	75 000 000
Liczba akcji na koniec okresu	75 000 000	75 000 000
Średnia ważona liczba akcji w okresie	75 000 000	75 000 000
Zysk na jedną akcję:		
Z działalności kontynuowanej:		
Podstawowy (zł)	0,85	0,63
Rozwodniony (zł)	0,85	0,63

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Nie występują czynniki powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
Grunty	8 447	9 910
Złoże mineralne	274 529	276 179
Budynki i budowle	320 551	326 495
Maszyny i urządzenia	378 517	380 063
Środki transportu	7 824	8 646
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	11 874	8 070
	1 001 742	1 009 363
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	197 026	105 114
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	548	5 929
	1 199 316	1 120 406

- * Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zestawienie netto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2014 roku	9 910	276 179	326 495	380 063	8 646	8 070	105 114	5 929	1 120 406
Zwiększenia, w tym:	(69)	7 490	25 481	59 493	2 305	7 212	163 131	7 932	272 975
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	(205)	-	12 515	52 168	2 129	7 204	163 131	7 930	244 872
Zwiększenia z tytułu rozliczenia nabycia spółek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu	-	-	-	2 891	-	-	-	-	2 891
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	136	-	12 966	3 641	154	2	-	-	16 899
Różnice kursowe z przeliczenia	-	7 490	-	51	22	6	-	2	7 571
Zwiększenia pozostałe	-	-	-	742	-	-	-	-	742
Zmniejszenia, w tym (-):	(1 394)	(9 140)	(31 425)	(61 039)	(3 127)	(3 408)	(71 219)	(13 313)	(194 065)
Amortyzacja	(70)	(9 140)	(19 846)	(56 642)	(2 747)	(2 303)	-	-	(90 748)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	(1 324)	-	(11 378)	(762)	(6)	(2)	-	-	(13 472)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	(199)	(3 288)	(1)	(2)	-	-	(3 490)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	(70 665)	(13 313)	(83 978)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	(2)	(181)	(125)	(1 093)	(554)	-	(1 955)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	(166)	(248)	(8)	-	-	(422)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014 roku	8 447	274 529	320 551	378 517	7 824	11 874	197 026	548	1 199 316

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2013 roku	10 103	-	344 876	323 287	11 152	12 465	68 664	2 965	773 512
Zwiększenia, w tym:	187	285 581	30 788	127 099	1 604	4 493	147 365	11 097	608 214
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	187	-	17 900	90 076	740	2 128	147 289	10 684	269 004
Zwiększenia z tytułu rozliczenia nabycia spółek	-	285 581	-	1 733	693	180	-	-	288 187
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	-	-	6 682	2 387	171	91	76	-	9 407
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia pozostałe	-	-	6 206	32 903	-	2 094	-	413	41 616
Zmniejszenia, w tym (-):	(380)	(9 402)	(49 169)	(70 323)	(4 110)	(8 888)	(110 915)	(8 133)	(261 320)
Amortyzacja	(69)	(2 156)	(20 005)	(54 998)	(2 880)	(1 925)	-	-	(82 033)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	(175)	-	(268)	(6 475)	(992)	-	-	-	(7 910)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	(1 070)	(253)	-	(29)	-	-	(1 352)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	(106 880)	(7 846)	(114 726)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(136)	-	(1 845)	(628)	(160)	(4)	(102)	-	(2 875)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(7 246)	-	(46)	(20)	(5)	-	(3)	(7 320)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	(25 981)	(7 923)	(58)	(6 925)	(3 933)	(284)	(45 104)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku przekształcone*	9 910	276 179	326 495	380 063	8 646	8 070	105 114	5 929	1 120 406

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zestawienie brutto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
Stan na dzień 31.12.2014 roku									
Wartość bilansowa brutto	9 462	286 023	811 838	1 331 225	31 075	47 464	200 371	548	2 718 006
Skumulowane umorzenie (-)	(139)	(11 494)	(396 975)	(838 049)	(22 527)	(32 829)	-	-	(1 302 013)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(876)	-	(94 312)	(114 659)	(724)	(2 761)	(3 345)	-	(216 677)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014 roku	8 447	274 529	320 551	378 517	7 824	11 874	197 026	548	1 199 316
Stan na dzień 31.12.2013 roku									
Wartość bilansowa brutto	10 991	278 307	815 618	1 287 496	30 000	41 586	107 905	5 929	2 577 832
Skumulowane umorzenie (-)	(69)	(2 128)	(381 847)	(789 314)	(20 601)	(31 846)	-	-	(1 225 805)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(1 012)	-	(107 276)	(118 119)	(753)	(1 670)	(2 791)	-	(231 621)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku przekształcone*	9 910	276 179	326 495	380 063	8 646	8 070	105 114	5 929	1 120 406

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2014 roku	1 012	-	107 276	118 119	753	1 670	2 791	-	231 621
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	-	2	181	125	1 093	554	-	1 955
Zmiany prezentacyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odwrócenie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	(136)	-	(12 966)	(3 641)	(154)	(2)	-	-	(16 899)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2014 roku	876	-	94 312	114 659	724	2 761	3 345	-	216 677
Wartość odpisów na dzień 01.01.2013 roku	876	-	118 319	112 009	764	3 420	2 765	-	238 153
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	136	-	1 845	628	160	4	102	-	2 875
Zmiany prezentacyjne	-	-	(6 206)	7 869	-	(1 663)	-	-	-
Odwrócenie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	-	-	(6 682)	(2 387)	(171)	(91)	(76)	-	(9 407)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2013 roku	1 012	-	107 276	118 119	753	1 670	2 791	-	231 621

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa otrzymała 511 tys. zł od stron trzecich z tytułu odszkodowań za spadek wartości lub utratę elementów rzeczowego majątku trwałego.

W ciągu roku obrotowego 2014 aktywowano koszty finansowania zewnętrznego w kwocie 2 280 tys. zł na rzeczowe aktywa trwałe w budowie (odsetki i prowizje od pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - warunki pożyczki opisano w notcie 19). W 2013 roku aktywowano kwotę 362 tys. zł.

Odpisy aktualizujące tworzy się, gdy istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości oraz gdy w wyniku testu na utratę wartości oszacowana wartość odzyskiwalna jest mniejsza niż wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych lub gdy z indywidualnej analizy wynika, że składnik majątku utracił przydatność. Odpisy odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Zmniejszenie odpisów może być efektem ich rozwiązania, w przypadku gdy oszacowana wartość odzyskiwalna jest wyższa niż wartość bilansowa lub wykorzystania ze względu na likwidację składnika rzeczowych aktywów trwałych uprzednio objętego odpisem. Rozwiązanie odpisów następuje w pozostałe przychody operacyjne. Rozwiązania odpisów dokonuje się maksymalnie do wysokości wartości początkowej pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne do momentu odwrócenia odpisu.

Test na utratę wartości

Na dzień 31 grudnia 2014 roku, w związku z istotnym spadkiem stóp procentowych, Grupa przeprowadziła test na utratę wartości aktywów. Test przeprowadzono dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w dwóch wyodrębnionych ośrodkach wypracowujących środki pieniężne (OWSP), tj. OWSP Nawozy oraz OWSP Pigmenty.

OWSP Nawozy (Jednostka Biznesowa Nawozy i Jednostka Biznesowa Nitro) to produkcja i sprzedaż nawozów wieloskładnikowych, nawozów azotowych, mocznika, amoniaku ciekłego oraz pozostałych produktów chemicznych.

OWSP Pigmenty obejmuje głównie produkcję i sprzedaż bieli tytanowej wykorzystywanej w produkcji farb, lakierów i barwników.

Pozycje bilansowe użytkowane wspólnie przez OWSP ewidencjonowane w ramach Obszarów Wsparcia oraz Administrację zostały przypisane do OWSP w sposób pośredni. Za najbardziej racjonalny sposób alokacji aktywów i pasywów majątku wspólnego uznano dla pozycji Obszarów Wsparcia klucz kosztowy, w przypadku podziału Administracji posłużono się kluczem przychodowym.

Szacunkowa prognoza przyszłych przepływów pieniężnych została przygotowana przy uwzględnieniu projekcji finansowych na lata 2015 - 2019. Prognozę na lata 2015 - 2019 skonstruowano zgodnie z metodologią określoną w ramach MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Stąd ograniczono ją do oszacowania wyniku ze sprzedaży, bez uwzględniania przychodów i kosztów z tytułu działalności pozaoperacyjnej i finansowej oraz podatku dochodowego. Plan przygotowano w ujęciu realnym, tj. bez uwzględnienia wpływu inflacji. Zgodnie z wymaganiami MSR do prognozy przyjęte zostały stałe kursy walutowe z dnia bilansowego wynoszące dla USD 3,5072 zł i dla EUR 4,2623 zł.

Wartość końcowa została oszacowana poprzez ekstrapolację prognozy wolnych środków przepływów pieniężnych poza okres planu pięcioletniego, z wykorzystaniem adekwatnej dla danego ośrodka stopy wzrostu.

W wycenach wykorzystano średnioważony koszt kapitału w wysokości 7,72% wyliczony w ujęciu realnym przed opodatkowaniem. Stopę wolną od ryzyka przyjęto na poziomie stopy zwrotu z 10-letnich obligacji Skarbu Państwa wynoszącą 2,57%, a inflację długoterminową w wysokości 1,6%, branżowy wskaźnik ryzyka rynkowego beta na poziomie 0,63% oraz premię za ryzyko rynkowe 6,28%. Dla kosztu kapitału obcego wykorzystano narzut ryzyka kredytowego na poziomie 1,0%.

Wartość odzyskiwana rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych została ustalona z zastosowaniem metody kalkulacji wartości użytkowej. Określenie wartości użytkowej zostało przeprowadzone na poziomie jednostek generujących przepływy pieniężne (OWSP), tj. OWSP Nawozy oraz OWSP Pigmenty.

Wartość użytkowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na dzień testu, tj. 31 grudnia 2014 roku, kształtuje się następująco:

- OWSP Nawozy 699 575 tys. zł
- OWSP Pigmenty 210 145 tys. zł
- Suma 909 720 tys. zł

W wyniku przeprowadzonego na 31 grudnia 2014 testu na utratę wartości aktywów uzyskano nadwyżkę wartości użytkowej nad wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych. Kwota różnicy wynosi 4 254 tys. zł i oznacza rozwiązanie w tej wysokości odpisu utworzonego w poprzednich latach. W przypadku OWSP Nawozy rozwiązano odpis na kwotę 3 929 tys. zł natomiast dla OWSP Pigmenty kwotę 325 tys. zł.

Wartość księgową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na dzień testu, tj. 31 grudnia 2014 roku, kształtowała się następująco:

- OWSP Nawozy 695 646 tys. zł
- OWSP Pigmenty 209 820 tys. zł
- Suma 905 466 tys. zł

Poprzednio Grupa przeprowadziła test na utratę wartości aktywów na dzień 31 grudnia 2013 roku. Efektem testu była nadwyżka wartości użytkowej nad wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych (rozwiązanie odpisu) w kwocie 6 817 tys. zł, odniesiona w całości w pozostałe przychody operacyjne.

Nakłady na istotne rzeczowe aktywa trwałe w budowie

Do największych nakładów inwestycyjnych składających się na rzeczowe aktywa trwałe w budowie należą:

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Wykonanie instalacji odazotowania spalin	60 294	49 473
Modernizacja reaktorów syntezy	10 470	-
Zakup i montaż grzejnika rozruchowego	4 797	-
Budowa barier oczyszczających środowisko gruntowo-wodne na składowisku siarczanu żelaza	4 062	-
Logistyka produktu - polifoski 21 i siarczanu amonu	3 365	-
Produkcja polifoski 21 i siarczanu amonu	-	7 488
Modernizacja ramp przetadunkowych amoniaku	-	5 386
Modernizacja układu pomiarowego gazu ziemnego	-	3 838
Budowa drugiej instalacji młyna walcowego	-	3 659
	82 988	69 844

Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym	4 336	3 727

Grupa użytkuje środki transportu bliskiego na podstawie długoterminowej umowy najmu, która zgodnie z MSR 17 spełnia definicję leasingu finansowego. Umowa najmu została zawarta w 2009 roku na podstawie, której użytkowane są środki transportu bliskiego (50 szt.; wózki widłowe, koparki, spycharki) przez okres minimum 5 lat. Wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym wynika z zawartej umowy leasingu zwrotnego, którego przedmiotem jest pamięć dyskowa HP storage, spełniającego definicję leasingu finansowego. Ponadto Grupa Kapitałowa na podstawie umowy leasingu finansowego użytkuje 3 szt. innych urządzeń.

Zabezpieczenia

Tytuł zobowiązania/ograniczenia w dysponowaniu	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Kredyt bankowy/hipoteki	142 963	150 366
Kredyt bankowy/zastaw rejestrowy	136 198	136 090
Kredyt bankowy/przewłaszczenia	1 880	1 880
	281 041	288 336

Rzeczowe aktywa trwałe (struktura własnościowa)

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
Rzeczowe aktywa trwałe własne	997 406	1 005 636
Rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu finansowego	4 336	3 727
	1 001 742	1 009 363

- * Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wartość gruntów użytkowanych wieczysto

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Grunty użytkowane wieczysto ujęte w rzeczowych aktywach trwałych w pozycji grunty	7 095	6 840
Grunty użytkowane wieczysto ujęte pozabilansowo	113 361	113 501
	120 456	120 341

Prawo wieczystego użytkowania zaliczone do składników użytkowanych w oparciu o umowy leasingu operacyjnego nie jest wykazywane jako rzeczowe aktywa trwałe Grupy.

Grupa korzysta z gruntów użytkowanych wieczysto otrzymanych nieodpłatnie albo nabytych na rynku wtórnym o łącznej powierzchni 1 401 ha.

Wartość gruntów użytkowanych wieczysto, ujmowanych pozabilansowo, została zaktualizowana w 2011 roku na podstawie wyceny niezależnego rzeczoznawcy majątkowego.

Nota 11 Nieruchomości inwestycyjne

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Wartość bilansowa na początek okresu	2 456	2 008
Zwiększenia, w tym:	119	460
Zwiększenia pozostałe	119	460
Zmniejszenia, w tym (-):	-	(12)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia, likwidacji	-	(12)
Wartość bilansowa na koniec okresu	2 575	2 456

Nieruchomości inwestycyjne obejmujące budynki i budowle wyceniane w wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa dokonała aktualizacji wyceny nieruchomości przez niezależny podmiot zewnętrzny, posiadający uprawnienia do wyceny majątku. Przy oszacowaniu wartości nieruchomości zastosowano metodę dochodową. W podejściu tym dokonano analizy stawek czynszu obowiązującego w przypadku najmu podobnych nieruchomości. W wyniku tej wyceny nastąpił wzrost wartości nieruchomości inwestycyjnych w stosunku do ostatniej wyceny o 429 tys. zł.

Grupa nie posiada ograniczeń dotyczących możliwości zbycia nieruchomości inwestycyjnych. Nieruchomości inwestycyjne nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy. Nie występowały również żadne dodatkowe zobowiązania umowne związane z zakupem, wybudowaniem, dostosowaniem nieruchomości inwestycyjnych ani też ich przyszłym ulepszeniem. Koszty napraw, utrzymania nieruchomości inwestycyjnych są ponoszone przez Grupę na bieżąco.

	Za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	Za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych	712	650
Bezpośrednie koszty z tytułu utrzymania nieruchomości inwestycyjnych (podatek od nieruchomości, opłaty za użytkowanie wieczyste, nakłady remontowe, ubezpieczenia)	(510)	(532)
	202	118

Nota 12 Wartości niematerialne

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
Patenty i licencje	10 544	8 576
Oprogramowanie komputerowe	2 356	476
Pozostałe wartości niematerialne	1 456	1 509
	14 356	10 561
Wartości niematerialne w budowie	6 093	1 434
Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	28 736	3 532
Zaliczki na wartości niematerialne	451	351
	49 636	15 878

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zestawienie netto wartości niematerialnych

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2014 roku	8 576	476	-	1 509	1 434	3 532	351	15 878
Zwiększenia, w tym:	3 528	2 310	-	110	9 985	25 204	298	41 435
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	3 339	2 306	-	-	9 985	24 657	298	40 585
Zwiększenia z tytułu rozliczenia nabycia spółek	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego	189	-	-	110	-	-	-	299
Różnice kursowe z przeliczenia	-	4	-	-	-	547	-	551
Zmniejszenia, w tym (-):	(1 560)	(430)	-	(163)	(5 326)	-	(198)	(7 677)
Amortyzacja	(1 550)	(240)	-	(163)	-	-	-	(1 953)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	(10)	-	-	-	-	-	-	(10)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	(5 318)	-	(198)	(5 516)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	(190)	-	-	-	-	-	(190)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	-	(8)	-	-	(8)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014 roku	10 544	2 356	-	1 456	6 093	28 736	451	49 636

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2013 roku	3 314	411	591	1 398	2 059	-	475	8 248
Zwiększenia, w tym:	7 086	192	175	247	6 457	3 579	321	18 057
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	7 083	123	-	-	6 457	3 579	321	17 563
Zwiększenia z tytułu rozliczenia nabycia spółek	-	30	-	-	-	-	-	30
Zwiększenia z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego	3	39	175	247	-	-	-	464
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, w tym (-):	(1 824)	(127)	(766)	(136)	(7 082)	(47)	(445)	(10 427)
Amortyzacja	(1 270)	(124)	(105)	(136)	-	-	-	(1 635)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	(1)	(661)	-	-	-	-	(662)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	(3)	-	-	-	-	-	-	(3)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	(7 082)	-	(445)	(7 527)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(551)	-	-	-	-	-	-	(551)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(1)	-	-	-	(47)	-	(48)
Zmniejszenia pozostałe	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku przekształcone*	8 576	476	-	1 509	1 434	3 532	351	15 878

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zestawienie brutto wartości niematerialnych

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Stan na dzień 31.12.2014 roku								
Wartość bilansowa brutto	23 103	6 459	-	2 190	6 093	28 736	451	67 032
Skumulowane umorzenie (-)	(10 671)	(3 797)	-	(558)	-	-	-	(15 026)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(1 888)	(306)	-	(176)	-	-	-	(2 370)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014 roku	10 544	2 356	-	1 456	6 093	28 736	451	49 636
Stan na dzień 31.12.2013 roku								
Wartość bilansowa brutto	19 916	4 509	-	2 190	1 434	3 532	351	31 932
Skumulowane umorzenie (-)	(9 263)	(3 917)	-	(395)	-	-	-	(13 575)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(2 077)	(116)	-	(286)	-	-	-	(2 479)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku przekształcone*	8 576	476	-	1 509	1 434	3 532	351	15 878

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2014 roku	2 077	116	-	286	-	-	-	2 479
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	190	-	-	-	-	-	190
Odwrocenie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	(189)	-	-	(110)	-	-	-	(299)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2014 roku	1 888	306	-	176	-	-	-	2 370
Wartość odpisów na dzień 01.01.2013 roku	1 529	155	175	533	-	-	-	2 392
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	551	-	-	-	-	-	-	551
Odwrocenie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	(3)	(39)	(175)	(247)	-	-	-	(464)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2013 roku	2 077	116	-	286	-	-	-	2 479

Istotne nakłady na wartości niematerialne w budowie

Istotne nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne w budowie dotyczą:

- licencji do technologii instalacji modernizacji amoniaku w kwocie 3 794 tys. zł,
- wykonania oprogramowania służącego do oceny efektywności projektów inwestycyjnych w kwocie 1 979 tys. zł,
- realizacji programu CMMS wspomagającego zarządzanie utrzymaniem ruchu w kwocie 1 042 tys. zł.

Odpisy z tytułu utraty wartości wartości niematerialnych

Odpisy z tytułu utraty wartości są wynikiem przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów trwałych i odnoszą się globalnie do segmentów działalności. Aktualizacja związana z testem na utratę wartości była przeprowadzana na 31 grudnia 2014 roku i została opisana w nocie 10 „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy.

Wszystkie wartości niematerialne stanowią własność Grupy.

Nota 13 Aktywa finansowe

Nota 13.1. Inwestycje w jednostkach podporządkowanych

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Udziały/akcje w jednostkach stowarzyszonych	24 876	23 573
Udziały/akcje w pozostałych jednostkach nieobjętych konsolidacją	2 357	2 357
	27 233	25 930
Przypadające na:		
Długoterminowe	27 233	25 930

Zestawienie zmian w jednostkach podporządkowanych

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stan na początek okresu	25 930	24 188
Zwiększenia, w tym:	1 303	1 742
Zwiększenia pozostałe	1 303	1 742
Stan na koniec okresu	27 233	25 930

Żadna ze spółek zależnych ani stowarzyszonych nie jest notowana na aktywnym rynku papierów wartościowych.

Udziały/akcje w jednostkach zależnych

Nazwa jednostki zależnej	Procent posiadanych udziałów, akcji w kapitale podstawowym	Metoda konsolidacji	Kraj	Wartość bilansowa udziałów/ akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Przychody	Zysk/strata za okres
31 grudnia 2014 roku									
Supra Agrochemia Sp. z o.o.	100,00%	nie konsolidowana	Polska	2 357	3 279	17 321	(14 041)	738	(1 591)
				2 357	3 279	17 321	(14 041)	738	(1 591)
31 grudnia 2013 roku									
Supra Agrochemia Sp. z o.o.	100,00%	nie konsolidowana	Polska	2 357	3 980	16 535	(12 555)	658	(714)
				2 357	3 980	16 535	(12 555)	658	(714)

Udziały/akcje w jednostkach stowarzyszonych

Nazwa jednostki stowarzyszonej	Procent posiadanych udziałów, akcji w kapitale podstawowym	Metoda wyceny	Kraj	Wartość bilansowa udziałów/ akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Przychody	Zysk/strata za okres
31 grudnia 2014 roku									
Kemipol Sp. z o.o.	33,99%	MPW	Polska	24 876	90 080	16 970	73 030	138 023	32 489
budchem Sp. z o.o. w likwidacji	48,96%	MPW	Polska	-	bd	bd	bd	bd	bd
				24 876	90 080	16 970	73 030	138 023	32 489
31 grudnia 2013 roku									
Kemipol Sp. z o.o.	33,99%	MPW	Polska	23 573	82 520	13 221	69 299	129 207	28 678
budchem Sp. z o.o. w likwidacji	48,96%	MPW	Polska	-	bd	bd	bd	bd	bd
				23 573	82 520	13 221	69 299	129 207	28 678

Dywidendy otrzymane przez Grupę od jednostek stowarzyszonych

Nazwa jednostki stowarzyszonej	za okres	za okres
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
Kemipol Sp. z o.o.	9 740	8 008
	9 740	8 008

Nota 13.2 Odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stan na początek okresu	17 389	17 389
Stan na koniec okresu	17 389	17 389

Nota 13.3 Pozostałe aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Pożyczki	1 391	635
Pozostałe	76	-
	1 467	635
Przypadające na:		
Długoterminowe	76	53
Krótkoterminowe	1 391	582
	1 467	635

Jednostka Dominująca w 2014 roku dokonała restrukturyzacji udzielonych pożyczek w latach poprzednich poprzez udzielenie nowej pożyczki w kwocie 3 600 tys. zł z przeznaczeniem przede wszystkim na spłatę starych pożyczek, które były objęte odpisem aktualizującym w wysokości 1 853 tys. zł. Efektywna stopa procentowa do kalkulacji odsetek liczona była według Wibor1M +2,5 p.p. i wahała się od 5,00% do 5,12%.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kwota udzielonej pożyczki jednostce zależnej nie objętej konsolidacją Supra Agrochemia Sp. z o.o., wraz z odsetkami, wynosi 3 745 tys. zł. Odpis aktualizujący ich wartość to 2 354 tys. zł.

Nota 14 Pozostałe aktywa

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Ubezpieczenia	5 606	4 390
Prenumeraty	24	21
Reklama	1 520	22
Pozostałe	5 761	4 704
	12 911	9 137
Przypadające na:		
Długoterminowe	4 304	3 589
Krótkoterminowe	8 607	5 548
	12 911	9 137

Nota 15 Zapasy

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
Wyroby gotowe	109 793	123 710
Półprodukty, produkcja w toku	93 657	92 935
Materiały	187 003	108 681
Towary	112	14 271
Świadectwa pochodzenia energii	-	157
Prawo do emisji CO ₂	25 885	13 150
Zaliczki na dostawy	1 752	10 361
Zapasy ogółem, w tym:	418 202	363 265
<i>wartość bilansowa zapasów wykazywanych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży</i>	532	1 489
<i>wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań</i>	20 000	20 000

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013 przekształcone*
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	2 109 490	2 203 737
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	5 461	9 377
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	(3 843)	(16 409)
	2 111 108	2 196 705

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Wartość odpisów aktualizujących	11 790	10 172

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie występują nietypowe pozycje w zapasach Grupy.

Główną pozycję w zapasach materiałów stanowią podstawowe surowce do produkcji nawozów (sól potasowa, szlaka, ilmenit, fosforyty i miął węglowy) na kwotę 130 008 tys. zł.

Utworzenie, jak i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmuje się w koszcie własnym sprzedanych produktów. W 2014 roku obciążono rachunek zysków i strat kwotą 1 618 tys. zł z tytułu:

- zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość zapasów w kwocie 3 843 tys. zł dotyczących zapasów, które zostały w danym okresie sprawozdawczym zagospodarowane (zużyte do produkcji, sprzedane itp.),
- zwiększenia (utworzenia) odpisów aktualizujących wartość zapasów produktów gotowych, półfabrykatów i materiałów nie wykazujących rotacji w kwocie 5 461 tys. zł co wynikało z utraty wartości zapasów oraz ich wyceny nie wyżej od ich wartości netto możliwej do uzyskania.

Na zapasach produktów gotowych o wartości 20 000 tys. zł ustanowiony jest zastaw rejestrowy na rzecz PKO BP S.A., stanowiący zabezpieczenie udzielonego przez bank kredytu.

Prawa do emisji CO₂

	2014	2013
Posiadane prawa do emisji CO₂		
Stan na początek okresu (jednostki posiadane)	713 853	130 679
Rozliczone	(1 676 199)	-
Przyznane	2 236 785	-
Zakupione	-	583 174
Stan na koniec okresu (jednostki posiadane)	1 274 439	713 853
Należne	-	1 124 573
Stan na koniec okresu (jednostki posiadane i należne)	1 274 439	1 838 426
Emisja w okresie sprawozdawczym	1 699 227	1 674 719

Jednostka Dominująca na dzień 31 grudnia 2013 roku posiadała dodatkowo uprawnienia do emisji CO₂ zakupione i niewykorzystane w 2013 roku w ilości 159 228 EUA i ERU które zwiększyły ilość posiadanych uprawnień na 2014 rok.

Jednostka Dominująca wykorzystała cały limit darmowych uprawnień na 2014 w ilości 1 115 211 EUA oraz pozostałych ilości 159 228 z 2013 roku, a na brakującą ilość jednostek w ilości 424 788 utworzyła rezerwę w kwocie 12 547 tys. zł.

Nota 16 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Należności z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	19 286	23 662
Należności z tytułu dostaw i usług - podmioty pozostałe	162 631	167 807
Należności budżetowe oprócz podatku dochodowego	38 960	38 394
Udzielone zaliczki - podmioty pozostałe	2 842	1 769
Pozostałe należności - podmioty pozostałe	2 765	23 855
	226 484	255 487
Przypadające na:		
Długoterminowe	351	378
Krótkoterminowe	226 133	255 109
	226 484	255 487

Odpisy aktualizujące należności

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stan na początek okresu	24 743	25 313
Zwiększenia, w tym:	1 128	528
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	64	-
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	433	398
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu pozostałych należności - podmioty pozostałe	631	130
Zmniejszenia, w tym (-):	(949)	(1 098)
Wykorzystanie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	(121)	(331)
Wykorzystanie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu pozostałych należności - pozostałe podmioty	-	(21)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług - powiązane podmioty	(500)	(2)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	(243)	(533)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu pozostałych należności - pozostałe podmioty	(85)	(211)
Stan na koniec okresu	24 922	24 743
Przypadające na:		
Krótkoterminowe	24 922	24 743

Odpisy aktualizujące tworzy się na należności, w stosunku do których stwierdzone zostało uprawdopodobnienie ich nieściągalności. Należności, w przypadku których nastąpiła utrata wartości dotyczą głównie odbiorców nawozów.

Utworzenie i rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości należności handlowych zostało ujęte w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych.

W przypadku stwierdzenia nieściągalności należności, które zostały objęte odpisami, z tytułu utraty wartości, dokonuje się ich spisania poprzez wykorzystanie odpisów.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku suma należności z tytułu dostaw i usług wynosiła 181 917 tys. zł (w roku 2013 - 191 469 tys. zł) - 74% tej kwoty stanowią należności niewymagalne.

Należności przeterminowane ponad 12 miesięcy dotyczą w znacznej mierze odbiorców postawionych w stan upadłości lub w stosunku do których jest prowadzone postępowanie egzekucyjne. Należności łącznie od 121 odbiorców zostały objęte odpisem aktualizującym.

Należności handlowe na kwotę 13 776 tys. zł są przedmiotem cesji jako zabezpieczenie kredytów.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności nie są oprocentowane.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Nieprzeterminowane	134 880	167 980
Przeterminowane do 60 dni	35 518	22 786
Przeterminowane od 60-180 dni	11 286	557
Przeterminowane od 180-360 dni	3	135
Przeterminowane powyżej 360 dni	230	11
	181 917	191 469

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług objętych odpisem aktualizującym

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Nieprzeterminowane	31	29
Przeterminowane do 60 dni	265	48
Przeterminowane od 60-180 dni	663	33
Przeterminowane od 180-360 dni	32	34
Przeterminowane powyżej 360 dni	23 931	24 599
	24 922	24 743

Struktura walutowa należności

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
PLN	129 332	136 313
EUR w przeliczeniu na PLN	34 516	81 404
USD w przeliczeniu na PLN	32 532	33 754
XOF w przeliczeniu na PLN	30 104	4 016
	226 484	255 487
Przypadające na:		
Długoterminowe	7 117	378
Krótkoterminowe	219 367	255 109
	226 484	255 487

Średni okres spłaty należności Jednostki Dominującej w 2014 roku wyniósł 36 dni, natomiast w 2013 roku 39 dni.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie występują należności z tytułu sum zatrzymanych.

Nota 17 Środki pieniężne

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Środki pieniężne w kasie	29	50
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (PLN)	11 223	17 865
Środki pieniężne na rachunkach walutowych (po przeliczeniu na PLN)	27 742	17 136
Lokaty bankowe terminowe do 3 miesięcy	16 037	46 788
Lokaty bankowe pozostałe	-	319
	55 031	82 158
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	55 031	82 158
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu przepływów pieniężnych	55 031	82 158

Wartość godziwa środków pieniężnych jest równa z ich wartością bilansową.

Saldo środków pieniężnych stanowią środki:

- o nieograniczonej możliwości dysponowania 54 989 tys. zł,
- o ograniczonej możliwości dysponowania 42 tys. zł.

Nota 18 Kapitał własny

Nota 18.1 Kapitał zakładowy

Wartość kapitału zakładowego

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Wartość kapitału zakładowego	750 000	750 000

Liczba akcji

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Ilość akcji na początek okresu (szt.)	75 000 000	75 000 000
Ilość akcji na koniec okresu (szt.)	75 000 000	75 000 000
Wartości nominalna 1 akcji (zł/akcję)	10	10

Struktura kapitału zakładowego

Akcjonariusz	Liczba akcji	% kapitału akcyjnego	Liczba głosów	% głosów
31 grudnia 2014 roku				
Grupa Azoty S.A.	49 500 000	66,00%	49 500 000	66,00%
OFE PZU "Złota Jesień"	10 400 000	13,87%	10 400 000	13,87%
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	6 607 966	8,81%	6 607 966	8,81%
Skarb Państwa	3 759 356	5,01%	3 759 356	5,01%
Pozostali akcjonariusze	4 732 678	6,31%	4 732 678	6,31%
	75 000 000	100,00%	75 000 000	100,00%
31 grudnia 2013 roku				
Grupa Azoty S.A.	49 500 000	66,00%	49 500 000	66,00%
OFE PZU "Złota Jesień"	9 650 000	12,87%	9 650 000	12,87%
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	6 574 966	8,77%	6 574 966	8,77%
Skarb Państwa	3 760 414	5,01%	3 760 414	5,01%
Pozostali akcjonariusze	5 514 620	7,35%	5 514 620	7,35%
	75 000 000	100,00%	75 000 000	100,00%

Nota 18.2 Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
Stan na początek okresu	94 384	1 769
Zwiększenia, w tym:	523	92 807
Zyski i Straty oraz inne całkowite dochody ogółem	390	(5 203)
Nabycie jednostki zależnej	-	98 010
Pozostałe	133	-
Zmniejszenia, w tym:	-	(192)
Udział w dywidendzie	-	(192)
Stan na koniec okresu	94 907	94 384

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
African Investment Group S.A.		
Procentowy udział w kapitale własnym udziałowców niesprawujących kontroli	45%	45%
Aktywa trwałe	306 501	282 942
Aktywa obrotowe	61 057	48 284
Zobowiązania długoterminowe	(92 001)	(71 380)
Zobowiązania krótkoterminowe	(72 386)	(53 531)
Aktywa netto	203 171	206 315
Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli	91 427	92 842
Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli - pozostałe indywidualne nieistotne podmioty zależne	3 332	1 749
Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli - wyłączenia wewnątrzgrupowe	148	(207)
Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli, razem	94 907	94 384

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zysk/Strata netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
African Investment Group S.A.		
Przychody ze sprzedaży	86 340	4 390
Strata netto	(8 703)	(6 031)
Inne całkowite dochody	5 559	(5 452)
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	(3 144)	(11 483)
Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli	(3 916)	(2 714)
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	2 502	(2 453)
Zysk netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli - pozostałe indywidualne nieistotne podmioty zależne	1 583	172
Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli, razem	(2 333)	(2 542)

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przepływy pieniężne netto

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
African Investment Group S.A.		
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	7 925	7 325
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(25 631)	(4 242)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	23 748	1 333
Przepływy pieniężne netto, razem	6 042	4 416

Zyski zatrzymane

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
Stan na początek okresu	225 083	227 333
Zwiększenia (+)	60 640	48 000
Zyski i Straty oraz inne całkowite dochody	60 640	48 000
Zmniejszenia (-)	(23 383)	(50 250)
Dywidenda	(23 250)	(50 250)
Pozostałe	(133)	-
Stan na koniec okresu	262 340	225 083

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Dywidendy

Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. z dnia 24 kwietnia 2014 roku przyznano dywidendę akcjonariuszom w wysokości 23 250 tys. zł. Wartość dywidendy wypłaconej właścicielom przypadająca na jedną akcję wyniosła 0,31 zł. Dywidenda została wypłacona w dniu 11 czerwca 2014 roku.

Zyski zatrzymane - kapitał zapasowy

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stan na początek okresu	127 393	59 128
Zwiększenia (+)	19 304	68 265
Zasilenie z podziału zysku	19 304	68 265
Zmniejszenia (-)	(133)	-
Stan na koniec okresu	146 564	127 393

Zyski zatrzymane - kapitał rezerwowy

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stan na początek okresu	70 645	70 645
Zwiększenia (+)	1 548	-
Zasilenie z podziału zysku	1 548	-
Stan na koniec okresu	72 193	70 645

Zyski zatrzymane - zyski i straty aktuarialne

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stan na początek okresu	532	-
Zwiększenia (+)	615	682
Inne całkowite dochody	615	682
Zmniejszenia (-)	(3 519)	(150)
Inne całkowite dochody	(3 519)	(150)
Stan na koniec okresu	(2 372)	532

Zyski zatrzymane - niepodzielony wynik z lat ubiegłych i zysk netto bieżącego okresu

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013 przekształcone*
Stan na początek okresu	26 513	97 560
Zwiększenia (+)	63 544	47 468
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	63 544	47 468
Zmniejszenia, w tym (-):	(44 102)	(118 515)
Dywidenda	(23 250)	(50 250)
Zasilenie kapitału zapasowego i rezerwowego	(20 852)	(68 265)
Stan na koniec okresu	45 955	26 513

* Dane finansowe przekształcone w wyniku ujęcia ostatecznego rozliczenia nabycia kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A. opisanego w punkcie 1.2 informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nota 19 Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Kredyty	152 015	196 752
Pożyczki	97 827	54 805
	249 842	251 557
Przypadające na:		
Długoterminowe	118 716	54 805
Krótkoterminowe	131 126	196 752
	249 842	251 557

Zapadalność kredytów i pożyczek oraz struktura walutowa

Na dzień 31 grudnia 2014 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	stała	-	1 650	1 650	-	-	-
PLN	zmienna	-	214 145	129 476	11 250	39 669	33 750
EUR	zmienna	8 000	34 047	-	34 047	-	-
		8 000	249 842	131 126	45 297	39 669	33 750

Na dzień 31 grudnia 2013 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	stała	-	1 652	-	-	1 652	-
PLN	zmienna	-	237 331	196 752	-	-	40 579
EUR	zmienna	3 036	12 574	-	12 574	-	-
		3 036	251 557	196 752	12 574	1 652	40 579

Na dzień bilansowy kredyty bankowe są wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu. Podstawą wyceny jest wysokość wykorzystanego kredytu według aktualnej na dzień bilansowy stopy procentowej.

Jednostka Dominująca korzysta z kredytu w rachunku bieżącym w ramach umowy Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A. z bankiem PKO BP S.A. z dodatkową usługą Cash pooling. Limit kredytu dla Jednostki Dominującej został obniżony i wynosi 88 700 tys. zł. Umowa kredytu zawarta jest do dnia 30 września 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2014 roku wystąpiło zadłużenie w kwocie 5 704 tys. zł.

W PKO BP S.A. Jednostka Dominująca korzysta z umowy kredytu w formie limitu kredytu wielocelowego w wysokości 82 000 tys. zł. W ramach tej umowy Jednostka Dominująca zaciągnęła kredyt obrotowy odnawialny w wysokości 62 000 tys. zł, pozostałe 20 000 tys. zł przeznaczone jest na gwarancje długu celnego (1 000 tys. zł) oraz otwartą akredytywę pod kontrakt gazowy (4 340 tys. EUR). Odsetki od kredytu płacone są miesięcznie. Umowa obowiązuje do dnia 30 września 2016 roku.

W październiku 2013 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę limitu wierzytelności z Raiffeisen Bank Polska S.A. na łączną kwotę nie wyższą niż 120 000 tys. zł, z tego na kredyt w rachunku bieżącym przypada kwota 80 000 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2014 roku wystąpiło zadłużenie w kwocie 110 tys. zł. Umowa obowiązuje do dnia 15 czerwca 2015 roku.

W listopadzie 2013 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę kredytu w rachunku bieżącym z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z limitem 80 000 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2014 roku wystąpiło zadłużenie w kwocie 50 691 tys. zł. Umowa obowiązuje do dnia 12 listopada 2016 roku.

W czerwcu 2014 roku Jednostka Dominująca podpisała z PKO BP S.A. umowę kredytu inwestycyjnego na projekt inwestycyjny pn. „Węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją Elektrociepłowni II w Grupie Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.” w wysokości 50 000 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie została wypłacona żadna transza, pobrana została prowizja. Umowa obowiązuje do dnia 31 grudnia 2022 roku.

W lutym 2014 roku Jednostka Dominująca oraz spółka zależna African Investment Group S.A. zawarły umowę z Bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A. dotyczącą finansowania działalności bieżącej spółki zależnej. Umowa przewiduje finansowanie w postaci wielocelowej linii kredytowej w wysokości 8 000 tys. EUR w okresie od 18 lutego 2014 roku do 17 lutego 2016 roku, z czego na dzień 31 grudnia 2014 roku wykorzystano 8 000 tys. EUR. Od 26 września 2014 roku Jednostka Dominująca jako współkredytobiorca jest poręczycielem spłaty kredytu spółki African Investment Group S.A.

W 2014 roku kredyty zostały zdyskontowane na kwotę 537 tys. zł. W 2013 roku kwota ta wynosiła 833 tys. zł.

Pożyczki udzielone Grupie Kapitałowej według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku:

- pożyczka udzielona z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na okres 10 lat w wysokości 90 000 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją Elektrociepłowni II w Zakładach Chemicznych „Police” S.A.”. Pożyczka została wypłacona w całości. Spłata pożyczki według harmonogramu ma nastąpić do 31 grudnia 2022 roku. Na dzień 31 grudnia 2014 roku wystąpiło zadłużenie (z należnymi odsetkami) w kwocie 90 258 tys. zł.
- pożyczka udzielona z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na okres 4 lat w wysokości 2 945 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Likwidacja negatywnego oddziaływania na środowisko składowiska siarczanu żelaza (II) - Stawostadion nr 1”. Pożyczka wypłacana jest w transzach. Spłata pożyczki według harmonogramu przypada na 20 grudnia 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2014 roku wystąpiło zadłużenie w kwocie 1 650 tys. zł.
- pożyczka udzielona z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na okres 10 lat w wysokości 90 000 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Modernizacja procesu syntezy amoniaku w Zakładach Chemicznych „Police” S.A.”. Pożyczka wypłacana jest w transzach. Termin obowiązywania umowy pożyczki przypada na 20 grudnia 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2014 roku wystąpiło zadłużenie w kwocie 5 919 tys. zł.
- pożyczka udzielona z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na okres 10 lat w wysokości 6 228 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Rozbudowa układu odsiarczania gazów pokalcynacyjnych w obiekcie nr 414 w Zakładzie Bieli Tytanowej w Z.Ch. „Police” S.A.”. Pożyczka wypłacana jest w transzach. Termin obowiązywania umowy pożyczki przypada na 30 marca 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie wystąpiło zadłużenie, nie została wypłacona żadna transza.

W latach 2013 - 2014 Grupa nie posiadała papierów dłużnych.

Zabezpieczenia kredytów i pożyczek

Zabezpieczenia kredytów zostały przedstawione w nocie 10 (rzeczowe aktywa trwałe), 15 (zapasy), 16 (należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe) i 17 (środki pieniężne).

Nota 20 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych	14 193	11 871
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	41 328	37 575
Zobowiązania z tytułu odpisów na ZFŚS dla emerytów	5 813	4 823
Pozostałe zobowiązania	7 629	6 835
	68 963	61 104
Przypadające na:		
Długoterminowe	62 326	55 479
Krótkoterminowe	6 637	5 625
	68 963	61 104

Zmiany zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stan na początek okresu	23 529	21 961
Koszty bieżącego zatrudnienia (+)	1 168	1 799
Koszty odsetek (+)	957	1 604
Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń, wynikające z:		
- zmian szacunków demograficznych (+/-)	(236)	(820)
- zmian szacunków finansowych (+/-)	3 755	138
Wpływ zmiany kursów wymiany walut (+/-)	3	-
Wyłacone świadczenia (-)	(1 541)	(1 162)
Wpływ nabycia/zbycia jednostek (+/-)	-	9
Stan na koniec okresu	27 635	23 529

Zmiany zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stan na początek okresu	37 575	34 760
Koszty bieżącego zatrudnienia (+)	1 992	3 175
Koszty odsetek (+)	1 485	2 432
Zyski i straty aktuarialne rozpoznane w zysku lub stracie okresu (+/-)	4 376	553
Wyłacone świadczenia (-)	(4 100)	(3 345)
Stan na koniec okresu	41 328	37 575

Podstawowe szacunki aktuarialne

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stopa dyskontowa	3,00%	4,50%
Przyszły wzrost przeciętnego wynagrodzenia	3,00%	3,00%
Inflacja	2,50%	2,50%

Wycena rezerw na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych dokonywana jest na półroczu i na koniec roku obrotowego przez niezależną firmę zewnętrzną posiadającą uprawnienia aktuarialne. Zmiana wyceny obciąża rachunek zysków i strat i inne całkowite dochody (koszty sprzedanych produktów, koszty ogólnego zarządu, koszty finansowe, inne całkowite dochody) w zależności od tytułu zmiany oraz funkcji pełnionych przez pracowników, których dotyczą. Wyliczenia z wykorzystaniem technik aktuarialnych oparto na założeniach Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy oraz szczegółowych informacjach dotyczących każdego pracownika. Do podstawowych czynników uwzględnionych w wyliczeniu wartości przyszłych świadczeń należą:

- baza indywidualnych danych pracownika (data urodzenia, staż pracy, znacznik pracy w warunkach szkodliwych itp.),
- przewidywana kwota podstawy wymiaru poszczególnych świadczeń zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywany wzrost podstawy wymiaru poszczególnych świadczeń do momentu nabycia praw,
- dyskonto aktuarialne.

Wykorzystane dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa osiągnięcia wieku emerytalnego jako pracownik Grupy (w przypadku odprawy emerytalnej), prawdopodobieństwo przejścia pracownika na rentę inwalidzką (w przypadku odprawy rentowej) lub prawdopodobieństwo uzyskania praw do nagród jubileuszowych.

Kwoty rocznych odpisów obliczane są zgodnie z metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych („Projected Unit Method”).

Rezerwa na świadczenia ZFŚS po okresie zatrudnienia obejmuje rezerwę z tytułu odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przypadający na obecnych i przyszłych emerytowanych pracowników Grupy. Za podstawę szacowania rezerwy przyjęto przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej.

Grupa Kapitałowa na dzień 31 grudnia 2014 roku przeprowadziła aktualizację zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. W wyniku tej aktualizacji:

- odniesiono w koszty rodzajowe (wynagrodzenia) kwotę 7 539 tys. zł,
- odniesiono w koszty finansowe (koszty odsetkowe) kwotę 2 442 tys. zł,
- ujęto w innych całkowitych dochodach kwotę 3 519 tys. zł (zmiana szacunków demograficznych i szacunków finansowych),
- wykorzystano rezerwę w kwocie 5 641 tys. zł.

Nota 21 Rezerwy

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	47 529	46 858
Rezerwa na bonusy, upusty	-	138
Rezerwa na prawa do emisji CO ₂	38 432	31 723
Pozostałe rezerwy	824	1 130
	86 785	79 849
Przypadające na:		
Długoterminowe	46 203	45 161
Krótkoterminowe	40 582	34 688
	86 785	79 849

Podstawowe szacunki

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Stopa dyskontowa	2,00%	2,50%

Rezerwa na ochronę środowiska

Struktura rezerw na dzień 31 grudnia 2014 roku:

- rezerwa na rekultywację w kwocie 32 418 tys. zł,
- rezerwa na czyszczenie instalacji z substancji chemicznych w kwocie 4 578 tys. zł,
- rezerwa na zbiorniki oczyszczalni w kwocie 10 533 tys. zł.

Rezerwy zostały zdyskontowane, przy czym stopa dyskontowa spadła o 0,5 p.p. w stosunku do 31 grudnia 2013 roku.

Zmiana stanu rezerw to efekt zmian szacunków poszczególnych tytułów rezerw na 31 grudnia 2014 roku, z czego:

- utworzono rezerwę w kwocie 3 199 tys. zł: na zbiorniki oczyszczalni w kwocie 1 551 tys. zł oraz na rekultywację w kwocie 1 648 tys. zł,
- rozwinięto dyskonto rezerw w wysokości 1 128 tys. zł,
- rozwiązano rezerwę w kwocie 3 268 tys. zł (w tym na czyszczenie instalacji z substancji chemicznych 2 812 tys. zł),
- wykorzystano rezerwę w kwocie 388 tys. zł.

Rezerwa na prawa do emisji CO₂

Struktura rezerw na prawa do emisji CO₂ na dzień 31 grudnia 2014 roku:

- wartość zużytych praw nabytych w 2013 roku - w kwocie 2 502 tys. zł,
- wartość zużytych praw przyznanych nieodpłatnie na 2014 rok w kwocie 23 383 tys. zł,
- wartość utworzonej rezerwy na poczet brakujących praw w kwocie 12 547 tys. zł.

Rezerwy na prawa do emisji CO₂ (pierwsze dwie pozycje) zostaną wykorzystane w korespondencji z zapasami w dacie umorzenia uprawnień do emisji w odpowiednim rejestrze.

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	Rezerwa na bonusy, upusty	Rezerwa na prawa do emisji CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2014 roku	46 858	138	31 723	1 130	79 849
Zwiększenia, w tym:	4 327	-	38 432	61	42 820
Zwiększenia z tytułu utworzenia	3 199	-	38 432	60	41 691
Zwiększenia pozostałe	1 128	-	-	1	1 129
Zmniejszenia, w tym (-):	(3 656)	(138)	(31 723)	(367)	(35 884)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	(388)	(138)	(31 723)	(349)	(32 598)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(3 268)	-	-	(18)	(3 286)
Stan na 31.12.2014 roku	47 529	-	38 432	824	86 785

	Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	Rezerwa na bonusy, upusty	Rezerwa na prawa do emisji CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2013 roku	62 801	2 716	20 807	1 897	88 221
Zwiększenia, w tym:	2 040	8 497	31 723	511	42 771
Zwiększenia z tytułu utworzenia	713	8 497	31 723	511	41 444
Zwiększenia pozostałe	1 327	-	-	-	1 327
Zmniejszenia, w tym (-):	(17 983)	(11 075)	(20 807)	(1 278)	(51 143)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	(2 206)	(9 514)	(20 807)	(354)	(32 881)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(15 777)	(1 561)	-	(924)	(18 262)
Stan na 31.12.2013 roku	46 858	138	31 723	1 130	79 849

Nota 22 Dotacje

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Dotacje unijne	8 331	10 322
Dotacje pozostałe	6 237	7 224
	14 568	17 546
Przypadające na:		
Długoterminowe	13 279	15 969
Krótkoterminowe	1 289	1 577
	14 568	17 546

W 2014 roku została przyznana Jednostce Dominującej dotacja w kwocie 20 000 tys. zł przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, w ramach dotacji z Norweskiego Mechanizmu Finansowania 2009-2014, na projekt „Węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją ECII w Zakładach Chemicznych „Police” S.A.”. Na dzień 31 grudnia 2014 roku dotacja nie została jeszcze Jednostce Dominującej wypłacona.

Dotacje odniesione na wynik finansowy roku 2014 dotyczyły:

- rozliczenia otrzymanych dotacji z projektów zakończonych do 2012 roku - na kwotę 1 230 tys. zł,
- rozliczenia rozpoznanej dotacji z tytułu nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji CO₂ z przydziału na 2014 rok w kwocie 23 383 tys. zł. Rozliczenie dotacji zostało ujęte jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży. Równolegle zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości koszt własny sprzedaży został powiększony o utworzone rezerwy z tytułu zużycia praw do emisji CO₂ w takiej samej kwocie.

Nota 23 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	14 855	6 554
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - podmioty pozostałe	283 069	237 211
Zobowiązania budżetowe oprócz podatku dochodowego	46 523	41 688
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	10 107	9 113
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych - podmioty powiązane	517	154
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych - podmioty pozostałe	20 632	14 018
Zaliczki na dostawy - podmioty pozostałe	415	7 058
Rezerwa na nagrodę roczną	14 448	13 154
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	5 632	5 383
Rezerwa na nagrodę motywacyjną	4 841	5 528
Rezerwa na energię odnawialną	3 061	365
Rezerwa na niezafakturowane koszty	355	194
Pozostałe rezerwy	4 963	1 173
Pozostałe zobowiązania - podmioty powiązane	7	366
Pozostałe zobowiązania - podmioty pozostałe	75 814	85 033
	485 239	426 992
Przypadające na:		
Długoterminowe	261	57 313
Krótkoterminowe	484 978	369 679
	485 239	426 992

Analiza wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Nieprzeterminowane	241 976	243 518
Przeterminowane do 60 dni	13 801	247
Przeterminowane od 60-180 dni	41 722	-
Przeterminowane od 180-360 dni	425	-
	297 924	243 765

Struktura walutowa zobowiązań

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
PLN	256 744	206 963
EUR w przeliczeniu na PLN	103 423	99 668
USD w przeliczeniu na PLN	107 949	114 017
XOF w przeliczeniu na PLN	17 123	6 344
	485 239	426 992

Średni okres spłaty zobowiązań Jednostki Dominującej w 2014 roku wynosił 81 dni, natomiast w 2013 roku 54 dni.

Grupa na dzień bilansowy nalicza odsetki od zobowiązań, za które nie została obciążona (odsetki hipotetyczne) powyżej kwoty 1 tys. zł. Przedmiotowe odsetki obciążają koszty finansowe.

Ze względu na zmiany zapisów w kontraktach handlowych w zakresie udzielania upustów Grupa w 2014 roku rozpoznała koszty usług, które zwiększyły pozycję „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe” w pozycji „Pozostałe rezerwy” o kwotę 4 334 tys. zł.

Wzrost wartości pozycji „Rezerwa na energię odnawialną” spowodowany jest zmianą przepisów i oczekiwaniem na ostateczne stanowisko Komisji Europejskiej w tej sprawie. Ponadto wprowadzony został obowiązek umorzenia praw majątkowych z kogeneracji lub wniesienia opłaty zastępczej na certyfikaty czerwone i żółte.

Nota 24 Pozostałe zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7 792	6 850
Przypadające na:		
Długoterminowe	5 870	4 614
Krótkoterminowe	1 922	2 236
	7 792	6 850

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego

	Minimalne płatności z tytułu leasingu			Minimalne płatności z tytułu leasingu		
	Odsetki	Kapitał		Odsetki	Kapitał	
	<i>31 grudnia 2014 roku</i>			<i>31 grudnia 2013 roku</i>		
Do roku	2 167	245	1 922	2 467	231	2 236
1 do 3 lat	2 631	449	2 182	1 470	355	1 115
3 do 5 lat	446	230	216	211	178	33
Powyżej 5 lat	7 357	3 885	3 472	7 514	4 048	3 466
	12 601	4 809	7 792	11 662	4 812	6 850

Zobowiązania finansowe Grupy Kapitałowej z tytułu leasingu finansowego obejmują:

- długoterminową umowę najmu, która zgodnie z MSR 17 spełnia definicję leasingu finansowego. Na jej podstawie Grupa użytkuje środki transportu bliskiego przez okres minimum 5 lat. Umowa najmu została zawarta w 2009 roku,
- umowy leasingu finansowego na użytkowanie samochodów osobowych o zmiennej stopie referencyjnej, których daty zakończenia przypadają na styczeń 2015 roku,
- umowę leasingu zwrotnego spełniającego definicję leasingu finansowego, którego przedmiotem jest pamięć dyskowa HP storage. Umowa została zawarta w dniu 31 lipca 2014 roku na okres 36 miesięcy.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa nie poniosła żadnych warunkowych opłat leasingowych.

Umowy leasingu nie zawierają żadnych nietypowych warunków dotyczących ograniczenia wypłaty dywidend ani zaciągania innych zobowiązań (w tym dodatkowych umów leasingowych).

Wartość godziwa zobowiązań jest równa wartości bilansowej.

Nota 25 Przychody przyszłych okresów

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Upusty cenowe	-	5 982
Pozostałe	9	77
	9	6 059
Przypadające na:		
Krótkoterminowe	9	6 059

Nota 26 Instrumenty finansowe

Nota 26.1 Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Na Grupie Kapitałowej nie ciąży jakiegokolwiek zewnętrzne ograniczenia, związane z zarządzaniem kapitałem poza standardowymi wymogami w zakresie minimalnego poziomu kapitału akcyjnego określonego przez Kodeks Spółek Handlowych. Poziom minimalny kapitału akcyjnego jest przez Grupę Kapitałową zachowywany.

Kapitał zapasowy zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych musi być utrzymywany do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Grupa Kapitałowa zobowiązana jest przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% bieżącego zysku netto do czasu zgromadzenia wymaganej równoważności 1/3 kapitału zakładowego. Stan kapitału zapasowego Jednostki Dominującej na 31 grudnia 2013 roku wynosi 142 593 tys. zł i nie osiągnął jeszcze wymaganego poziomu.

Celem Grupy w zarządzaniu ryzykiem kapitałowym jest ochrona zdolności Grupy do kontynuowania działalności, tak, aby możliwe było realizowanie zwrotu dla akcjonariuszy oraz korzyści dla innych interesariuszy, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Grupa monitoruje zmiany w akcjonariacie, wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań.

W celu zachowania i zapewnienia niezbędnych zmian w kapitale, Zarząd Jednostki Dominującej może proponować Walnemu Zgromadzeniu parametry warunkujące przyznawanie i wypłatę dywidend akcjonariuszom, zwroty zainwestowanego przez nich kapitału, emisję nowych akcji lub sprzedaż posiadanych zasobów, aby zmniejszyć istniejące i ciężące na Grupie Kapitałowej zobowiązania.

W roku obrotowym 2014 wystąpiły w umowie kredytowej kowenanty finansowe nakładające na Grupę Kapitałową obowiązek utrzymania ustalonych wskaźników finansowych na określonym w umowach o finansowanie poziomie. Dotyczyły one minimalnego poziomu rentowności netto, wskaźnika wypłacalności, poziomu długu w relacji do EBITDA. Wszystkie wskaźniki osiągnęły poziom co najmniej minimalny.

Nota 26.2 Znaczące zasady rachunkowości

Szczegółowy opis zasad rachunkowości i stosowanych metod wyceny, w tym kryteriów ujęcia, podstaw wyceny oraz podstaw wykazywania dochodów i kosztów w odniesieniu do poszczególnych kategorii aktywów finansowych, zobowiązań finansowych i instrumentów kapitałowych ujawniono w pkt. 2.24 do sprawozdania finansowego.

Nota 26.3 Kategorie instrumentów finansowych

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Pożyczki i należności	186 149	194 039
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55 031	82 158
	241 180	276 197
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	184 682	193 404
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55 031	82 158
Pozostałe aktywa finansowe	1 467	635
	241 180	276 197

Zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	662 635	610 856
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	118 716	54 805
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	131 126	196 752
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	405 001	352 449
Pozostałe zobowiązania finansowe	7 792	6 850
	662 635	610 856

Zyski/straty dotyczące poszczególnych kategorii (+/-)

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	(894)	(886)

Nota 26.4 Zarządzanie ryzykiem finansowym

Ryzyko finansowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa obejmuje ryzyka kredytowe, płynności oraz rynkowe (obejmujące przede wszystkim ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej). Ryzyka te powstają w normalnym toku działalności Grupy. Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej jest zminimalizowanie wpływu czynników rynkowych.

Nota 26.4.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z możliwością poniesienia przez Grupę Kapitałową strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań. Ryzyko kredytowe w Grupie dotyczy głównie

należności z tytułu dostaw i usług, krótkoterminowych lokat bankowych oraz środków na rachunku objętych cash-poolingiem.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Pożyczki i należności	186 149	194 039
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55 031	82 158
	241 180	276 197

Należności z tytułu dostaw i usług

Struktura ryzyka kredytowego należności z tytułu dostaw i usług według grup produktów w Grupie jest przedstawiona w poniższej tabeli.

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Segment Nawozy	156 052	165 651
Segment Pigmenty	22 496	23 555
Pozostałe	3 369	2 263
	181 917	191 469

Ryzyko kredytowe w Grupie Kapitałowej dotyczy głównie należności z tytułu dostaw i usług.

Dotychczas podejmowane działania Grupy Kapitałowej w zakresie ryzyka handlowego (związanego z nieotrzymaniem zapłaty na skutek niewypłacalności kontrahentów bądź przewlekłą zwłoką w wywiązaniu się ze zobowiązań płatniczych) w wyniku sprzedaży produktów z zastosowaniem odroczonej terminowości płatności ukierunkowane są na maksymalne jego ograniczenie.

Uwzględniając obowiązujące w Grupie Kapitałowej procedury oraz zdywersyfikowany portfel klientów ocenia się, że koncentracja ryzyka kredytowego nie jest znacząca. Świadczą o tym dane o należnościach, w tym przeterminowanych.

Prawidłowość przyjętej polityki działania potwierdza również fakt, iż wobec bieżącej kontroli zarówno sytuacji ekonomicznej firm, które posiadają limity sprzedaży - jak i dostosowywania wysokości kredytów kupieckich do ich potrzeb i możliwości spłaty - odnotowane opóźnienia w płatnościach mają jedynie charakter sporadyczny.

Grupa Kapitałowa dokonuje bieżącej oceny zdolności kredytowej odbiorców wraz z ich bieżącym monitoringiem, wykorzystując do tego raporty wywiadowni gospodarczych i rejestry dłużników, uzupełniając powyższe działania o pozyskiwanie zabezpieczeń w szerokim zakresie.

Mając na uwadze zminimalizowanie ryzyka wiążącego się ze sprzedażą na odroczony termin płatności, Grupa Kapitałowa ubezpiecza swoje należności handlowe w ramach polis ubezpieczeniowych. Polisy ograniczają ryzyko kredytowe do poziomu udziału własnego w szkodzie (5% wartości ubezpieczonych należności). Ubezpieczenie obejmuje sprzedaż w trzech walutach: PLN oraz EUR i USD (ostatnie w celu uniknięcia ryzyka kursowego przy przyznanych limitach dla kontrahentów zagranicznych). Należy zaznaczyć, iż obrót z odroczonej terminowości płatności jest z zasady w całości ubezpieczony.

Polisy te zapewniają bieżący monitoring sytuacji finansowej kontrahentów oraz ich windykację w uzasadnionych przypadkach, natomiast z chwilą faktycznej lub prawnej niewypłacalności kontrahenta wypłatę odszkodowania w wysokości 95% kwoty należności objętych ubezpieczeniem.

Należności z tytułu dostaw i usług Grupy Kapitałowej, które są zabezpieczane akredytywami, gwarancjami bankowymi w pełnej wysokości pozostają wyłączone z ubezpieczenia.

Kontrahenci, w stosunku do których Grupa Kapitałowa nie posiada pozytywnej historii współpracy lub wobec których sprzedaż produktów Grupy Kapitałowej występuje sporadycznie, a nie jest możliwe uzyskanie dla nich ubezpieczonego limitu kredytu kupieckiego, dokonują zakupów w formie

przedpłaty. Natomiast limit kredytu kupieckiego jest przyznawany odbiorcom w pierwszej kolejności na podstawie decyzji towarzystwa ubezpieczeniowego oraz, uzupełniająco, w oparciu o pozytywną historię współpracy i zdolność kredytową określaną na podstawie sprawozdań finansowych, historii płatniczej klienta, złożonych zabezpieczeń i raportów wywiadowni gospodarczej.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe zdefiniowana jest jako całość nierozliczonych należności, które są na bieżąco monitorowane przez wewnętrzne służby finansowe Grupy Kapitałowej (indywidualnie w stosunku do każdego kontrahenta), a w przypadku należności objętych ubezpieczeniem, równocześnie przez analityków ryzyka kredytowego towarzystwa ubezpieczeniowego.

Okolo 45% salda należności z tytułu dostaw i usług Grupy dotyczy odbiorców krajowych, natomiast pozostałe 55% klientów mających siedzibę poza Polską.

Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług, które nie utraciły wartości

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Przeterminowane do 60 dni	35 518	22 786
Przeterminowane od 60-180 dni	11 286	557
Przeterminowane od 180-360 dni	3	135
Przeterminowane powyżej 360 dni	230	11
	47 037	23 489

Zmianę stanu odpisów aktualizujących należności przedstawia Nota nr 16 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.

Środki pieniężne i lokaty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są lokowane w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności finansowej, których współczynniki wypłacalności są utrzymywane na bezpiecznym poziomie.

Nota 26.4.2 Ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa identyfikuje i zarządza ryzykiem płynności finansowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Istotny udział zewnętrznych źródeł finansowania (kredyty, pożyczki, kredyt kupiecki) określa ekspozycję Grupy Kapitałowej na to ryzyko. Wynika ono przede wszystkim z możliwości ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może uwidocznić się brakami w zakresie bieżącego pozyskiwania nowego finansowania lub refinansowania już istniejących. Ryzyko to uzależnione jest w przeważającej mierze od oceny przez instytucje finansowe zdolności kredytowej Grupy Kapitałowej, warunków rynkowych długu oraz skłonności do ryzyka.

Podstawowym czynnikiem warunkującym utrzymanie płynności bieżącej w dłuższym okresie jest utrzymanie przez Emitenta zdolności do generowania dodatnich marż na podstawowych produktach sprzedawanych zarówno na rynku krajowym, jak i rynkach zagranicznych.

Grupa prowadzi aktywną politykę zarządzania strumieniami przepływów finansowych, tj. zobowiązaniami i należnościami stosując politykę kredytu kupieckiego, przedpłat przy rozliczaniu transakcji sprzedażowych oraz wydłużając terminy płatności w transakcjach zakupowych.

31 grudnia 2014

	Wartość bieżąca	Przepływy pieniężne wynikające z umowy			
		Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
Wycena metodą zamortyzowanego kosztu, w tym:	662 635	687 790	548 204	96 175	43 411
kredyty i pożyczki	249 842	268 851	139 725	93 072	36 054
leasing	7 792	12 601	2 167	3 077	7 357
pozostałe zobowiązania	405 001	406 338	406 312	26	-
	662 635	687 790	548 204	96 175	43 411

31 grudnia 2013

	Wartość bieżąca	Przepływy pieniężne wynikające z umowy			
		Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
Wycena metodą zamortyzowanego kosztu, w tym:	610 856	628 311	557 387	21 048	49 876
kredyty i pożyczki	251 557	261 991	200 298	19 331	42 362
leasing	6 850	11 662	2 467	1 681	7 514
pozostałe zobowiązania	352 449	354 658	354 622	36	-
	610 856	628 311	557 387	21 048	49 876

Przepływy pieniężne wynikające z umowy zostały ustalone w oparciu o stopy procentowe obowiązujące odpowiednio na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2014 roku.

Nota 26.4.3 Ryzyko rynkowe

Ryzyko stopy procentowej

Ekspozycja Grupy Kapitałowej na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, aktywów finansowych, jak również pożyczek i kredytów bankowych oraz leasingu opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR + marża oraz odpowiednio EURIBOR + marża w przypadku kredytów w EURO i LIBOR + marża w przypadku kredytu w USD. Grupa nie zabezpiecza ryzyka zmian stopy procentowej.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	Wartość bieżąca 31.12.2014	Wartość bieżąca 31.12.2013
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	13 342	17 440
Zobowiązania finansowe (-)	(1 802)	(14 226)
	11 540	3 214
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	43 156	65 353
Zobowiązania finansowe (-)	(255 832)	(244 181)
	(212 676)	(178 828)

Działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym. Znaczna część kredytu bankowego Grupy Kapitałowej została objęta usługą cash-poolingu wirtualnego i oprocentowana wg stopy WIBOR 1M. Nadwyżki środków pieniężnych lokowane są w formie depozyt *overnight* (O/N) – jednodniowy depozyt na podstawie odrębnych umów o otwieranie depozytów automatycznych. W okresie objętym sprawozdaniem, w trzecim kwartale 2014 roku, zanotowano obniżkę stóp przez RPP, co bezpośrednio przekładało się na niższą stawkę WIBOR 1M, do końca roku stopy procentowe zostały pozostawione na niezmiennym poziomie.

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej na zmianę rynkowych stóp procentowych. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby zwiększenie i zmniejszenie stopy procentowej o 100 bp na wynik finansowy oraz kapitał własny (inne całkowite dochody). Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. kursy wymiany walut pozostają niezmiennione.

Analiza wrażliwości (+/-):

	Rachunek zysków i strat		Inne całkowite dochody	
	zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia
	100bp	100bp	100bp	100bp
31 grudnia 2014	(2 127)	2 127	-	-
31 grudnia 2013	(1 788)	1 788	-	-

Ryzyko kursowe

Z uwagi na generowanie przez Grupę Kapitałową istotnego wolumenu transakcji handlowych denominowanych w walutach obcych wszystkie zmiany kursu złotego względem walut obcych mogą wpłynąć na osiągnięte wyniki finansowe.

Grupa Kapitałowa nie wykorzystywała i aktualnie nie posiada otwartych kontraktów zabezpieczających. Zabezpieczenie ekspozycji walutowej odbywa się poprzez stosowanie hedgingu

naturalnego, tj. równoważenia wpływów i wydatków denominowanych w tej samej walucie, będącej wynikiem operacji zakupu kluczowych surowców do produkcji, przy jednoczesnej sprzedaży produktów na eksport. Dodatkowo wykorzystywany jest fakt równoczesnego generowania nadwyżki denominowanej w jednej walucie (długa pozycja walutowa) do pokrycia niedoboru w drugiej walucie (krótkiej pozycji walutowej). W tym celu Grupa dokonuje transakcji spotowych na EUR/USD.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na dzień bilansowy na ryzyko zmiany kursów walutowych poprzez prezentację instrumentów finansowych (bez instrumentów pochodnych) w walucie wraz z ich podziałem według których są one denominowane.

Ekspozycja bilansowa na ryzyko kursowe:

31 grudnia 2014 roku

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe
(w walucie transakcji)
Środki pieniężne w walutach obcych
(w walucie transakcji)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (-)
(w walucie transakcji)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (-)
(w walucie transakcji)

	EUR	USD	XOF
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (w walucie transakcji)	18 639	9 276	-
Środki pieniężne w walutach obcych (w walucie transakcji)	2 396	6 078	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (-) (w walucie transakcji)	(34 802)	(31 993)	(99 000)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (-) (w walucie transakcji)	(8 000)	-	-
	(21 767)	(16 639)	(99 000)
Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	(4 639)	(2 918)	(32)
Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	4 639	2 918	32

31 grudnia 2013 roku

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe
(w walucie transakcji)
Środki pieniężne w walutach obcych
(w walucie transakcji)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (-)
(w walucie transakcji)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (-)
(w walucie transakcji)

	EUR	USD	XOF
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (w walucie transakcji)	19 629	11 206	-
Środki pieniężne w walutach obcych (w walucie transakcji)	4 409	12 846	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (-) (w walucie transakcji)	(24 046)	(37 843)	-
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (-) (w walucie transakcji)	(3 036)	-	-
	(3 044)	(13 791)	-
Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	(631)	(2 077)	-
Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	631	2 077	-

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych denominowanych w walutach obcych na zmianę kursów tych walut.

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby wzmocnienie lub osłabienie złotego na dzień bilansowy o 5% w stosunku do wszystkich walut na wynik finansowy oraz kapitał własny (inne całkowite dochody) związany z wyceną tych instrumentów. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. stopy procentowe pozostają niezmiennione.

Analiza wrażliwości (+/-):

	Rachunek zysków i strat		Inne całkowite dochody	
	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%
31 grudnia 2014	(7 589)	7 589	-	-
31 grudnia 2013	(2 708)	2 708	-	-

Nota 26.5 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów,
- należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter,
- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich zmienny charakter oprocentowania.

Nota 26.6 Instrumenty pochodne

Grupa zarówno w roku 2014, jak również w 2013 roku nie posiadała instrumentów pochodnych.

Nota 27 Zobowiązania warunkowe, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2014 roku w Grupie Kapitałowej nie wystąpiły zobowiązania warunkowe oraz aktywa warunkowe, które zostały rozpoznane jako zobowiązania i aktywa warunkowe do prezentacji.

Gwarancje wystawione Jednostce Dominującej w ramach limitów kredytowych w bankach na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Typ/ wystawca	Dla	Tytuł	Waluta	Data wystawienia	Kwota w walucie	Kwota w tys. zł
PKO BP S.A.	IZBA CELNA W SZCZECINIE	Gwarancja zapłaty długu celnego	PLN	02.12.2014 (aneks)	nd	1 000
PKO BP S.A.	STATOIL ASA	Akredytywa standby do umowy sprzedaży gazu ziemnego	EUR	23.12.2013	4 340	18 498
Raiffeisen	GAZ-SYSTEM S.A.	Gwarancja zapłaty do umowy przesyłania paliwa gazowego	PLN	21.10.2014	nd	80
Raiffeisen	GAZ-SYSTEM S.A.	Gwarancja zapłaty do umowy przesyłania paliwa gazowego	PLN	01.12.2014	nd	7 731
Raiffeisen	PSE S.A.	Gwarancja zapłaty do umowy przesyłania energii elektrycznej	PLN	01.05.2014	nd	1 100
Raiffeisen	PSE S.A.	Gwarancja zapłaty do umowy przesyłania energii elektrycznej	PLN	01.05.2014	nd	500
						28 909

W ramach Grupy Kapitałowej, na dzień 31 grudnia 2014 roku, jedynie spółka zależna Remech Sp. z o.o. posiadała wystawione gwarancje należytego wykonania kontraktu:

Typ/wystawca	Dla	Tytuł	Waluta	Data wystawienia	Kwota w walucie	Kwota w tys. zł
gwarancja ubezpieczeniowa "InterRisk" Towarz.Ubezp.	Konsorcjum MPB Jetty S.C.	gwarancja należytego wykonania kontraktu	PLN	13.02.2012	nd	577
gwarancja ubezpieczeniowa "InterRisk" Towarz.Ubezp.	Energopol Szczecin SA	gwarancja należytego wykonania kontraktu	PLN	19.03.2012	nd	192
						769

Gwarancje otrzymane przez Jednostkę Dominującą na dzień bilansowy wynoszą 53 160 tys. zł.

Nota 28 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z jednostkami podporządkowanymi

Transakcje handlowe

	Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.*	149 850	18 052	47 708	10 737
Podmioty powiązane Grupa Azoty ZAK S.A.	-	-	-	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE S.A. - Kemipol, Supra	4 014	553	11 452	2 451
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY S.A.	13 230	681	8 195	1 603
Podmioty powiązane Grupa Azoty PKCh Sp. z o.o.	-	-	3 818	588
	167 094	19 286	71 173	15 379

	Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
Stan na dzień 31 grudnia 2013 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.*	138 683	22 448	14 443	5 513
Podmioty powiązane Grupa Azoty ZAK S.A.	-	-	4	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE S.A. - Kemipol, Supra	3 807	249	6 340	937
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY S.A.	1 261	965	1 875	94
Podmioty powiązane Grupa Azoty PKCh Sp. z o.o.	-	-	1 663	530
	143 751	23 662	24 325	7 074

Pozostałe transakcje

	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Koszty finansowe
Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.*	73	60	-	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE S.A. - Kemipol, Supra	-	-	226	-
	73	60	226	
Stan na dzień 31 grudnia 2013 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.*	-	35	-	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE S.A. - Kemipol, Supra	-	-	117	-
	-	35	117	

* W wyszczególnionej pozycji „Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.” prezentowane są następujące Spółki: Grupa Azoty S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A., Grupa Azoty Polskie Konsorcjum Chemiczne Sp. z o.o. oraz pozostałe podmioty bezpośrednio powiązane ze Spółką Grupa Azoty S.A.

W dniu 31 grudnia 2014 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę pożyczki ze spółką zależną Supra Agrochemia Sp. z o.o. udzielając ją w kwocie 10 000 tys. zł. Pożyczka została przeznaczona na realizację projektu inwestycyjnego przez Supra Agrochemia Sp. z o.o. Strony ustaliły, że spłata pożyczki nastąpi nie później niż 31 grudnia 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2014 roku pożyczka nie została wyplacona.

Kredyty, pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Pożyczki	645	525

Wynagrodzenia członków Zarządu z tytułu pełnienia funkcji w Grupie Kapitałowej

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Świadczenia wypłacone	1 991	1 298
Świadczenia należne	223	-
	2 214	1 298

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej z tytułu pełnienia funkcji w Grupie Kapitałowej

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Świadczenia wypłacone	272	286

Zasady premiowania członków Zarządu Jednostki Dominującej

Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. w 2014 roku został przyjęty Regulamin nagrody rocznej dla Członków Zarządu Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.

Główne założenia Regulaminu nagrody rocznej to:

- nagroda roczna liczona jest w oparciu o poziom realizacji celów solidarnościowych i celów indywidualnych,
- cele solidarnościowe są celami ilościowymi i stanowią 50% wartości celów ogółem,
- cele indywidualne stanowią 50% wartości celów ogółem,
- łączna nagroda roczna jest sumą realizacji poszczególnych celów, w przypadku nie wykonania lub niepełnego wykonania chociażby jednego z celów wysokość nagrody jest uzależniona od stopnia ich realizacji.

Cele solidarnościowe dotyczą mierzalnych parametrów finansowych rozliczanych w stosunku do planu rzeczowo-finansowego na dany rok obrotowy i są wspólne dla wszystkich Członków Zarządu.

Cele indywidualne polegają na postawieniu przez Radę Nadzorczą każdemu z Członków Zarządu indywidualnych zadań do wykonania w trakcie danego roku obrotowego. Rada Nadzorcza wyznacza każdemu z Członków Zarządu od trzech do pięciu indywidualnych celów.

Wysokość nagrody rocznej Członka Zarządu jest uzależniona od stopnia realizacji celów solidarnościowych i indywidualnych zgodnie z Kartą Celów zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą.

Pożyczki

W 2014 roku i 2013 roku Grupa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Transakcje z podmiotami powiązanymi przez Skarb Państwa

Stan na dzień 31 grudnia 2014 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNIG S.A.	423 828	zakup gazu ziemnego i siarki
Kompania Węglowa S.A.	49 243	zakup węgla
PKP Cargo	4 368	zakup usług transportowych
PKN Orlen	7 627	zakup siarki
Tauron	4 586	zakup energii elektrycznej
PGE	3 010	zakup energii elektrycznej
PSE Operator	10 514	zakup energii elektrycznej
Grupa Lotos	9 829	zakup siarki
Enea S.A.	34 194	zakup energii elektrycznej
PKO BP/PZU ŻYCIE	66	zakup usług maklerskich
KGHM Polska miedź	12 438	zakup kwasu siarkowego
	559 703	

Wartość sprzedaży łącznie do wszystkich wymienionych w powyższej tabeli jednostek powiązanych przez Skarb Państwa w ciągu 2014 roku wyniosła 4 345 tys. zł.

Stan na dzień 31 grudnia 2013 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNIG S.A.	437 759	zakup gazu ziemnego i siarki
Kompania Węglowa S.A.	62 528	zakup węgla
PKP Cargo	6 874	zakup usług transportowych
PKN Orlen	12 708	zakup siarki/paliwa
Tauron	59 775	zakup energii elektrycznej
PGE	1	zakup usług
PSE Operator	7 220	zakup energii elektrycznej
Grupa Lotos	8 855	zakup siarki
Enea S.A.	113	zakup energii elektrycznej
PKO BP/PZU ŻYCIE	-	
KGHM Polska Miedź	16 829	zakup kwasu siarkowego
	612 662	

Wartość sprzedaży łącznie do wszystkich wymienionych w powyższej tabeli jednostek powiązanych przez Skarb Państwa w ciągu 2013 roku wyniosła 3 855 tys. zł.

Nota 29 Szacunki księgowe i założenia

Zmiany stanu rezerw i zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych (bez rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego) - nota 20 i 21

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Stan na początek okresu	140 953	144 942
Wpływ nabycia spółek	-	9
Utworzenie	56 345	52 537
Rozwiązanie (-)	(3 925)	(19 347)
Wykorzystanie (-)	(37 628)	(37 188)
Różnice kursowe z przeliczenia	3	-
Stan na koniec okresu	155 748	140 953

Zmiany stanu odpisów aktualizujących wartości rzeczowego majątku trwałego - nota 10

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Stan na początek okresu	231 621	238 153
Utworzenie	1 955	2 875
Rozwiązanie (-)	(4 254)	(7 359)
Wykorzystanie (-)	(12 645)	(2 048)
Stan na koniec okresu	216 677	231 621

Zmiany stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów - nota 15

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Stan na początek okresu	10 172	17 204
Utworzenie	5 461	9 377
Rozwiązanie (-)	(3 047)	(9 270)
Wykorzystanie (-)	(796)	(7 139)
Stan na koniec okresu	11 790	10 172

Zmiany stanu odpisów aktualizujących wartość należności - nota 16

	za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Stan na początek okresu	24 743	25 313
Utworzenie	1 128	528
Rozwiązanie (-)	(828)	(746)
Wykorzystanie (-)	(121)	(352)
Stan na koniec okresu	24 922	24 743

Nota 30 Leasing operacyjny

Umowy leasingu operacyjnego, w którym Grupa jest leasingobiorcą

	na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
Płatne w okresie do 1 roku	3 355	2 645
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	12 484	9 143
Płatne powyżej 5 lat	153 888	107 895
	169 727	119 683

Główną pozycję w leasingu operacyjnym stanowi posiadane przez Grupę prawo wieczystego użytkowania gruntów.

Grupa ma pełne możliwości korzystania z prawa użytkowania wieczystego gruntów (w tym sprzedaż prawa), jednakże praktyczne dysponowanie tym prawem jest ograniczone z uwagi na to, że na gruntach tych usytuowany jest zakład produkcyjny, instalacje i urządzenia techniczne.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu użytkowania tych gruntów, w wartości nominalnej ustalonej w oparciu o aktualne stawki opłat za użytkowanie wieczyste, wynoszą 161 035 tys. zł.

W 2014 roku Jednostka Dominująca użytkowała 29 samochodów osobowych na podstawie umowy leasingu operacyjnego, z tego 19 zawarto w roku 2012, 5 w roku 2013 i 5 w 2014 roku. Umowy są zawierane na okres 3 lat. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe wynikające z umów leasingu operacyjnego samochodów osobowych wynoszą 1 189 tys. zł. Umowy leasingu samochodowego wygasną w 2015 i 2017 roku.

W 2014 roku spółki Grupy Kapitałowej użytkowały na podstawie umów leasingu operacyjnego 5 samochodów osobowych, 5 samochodów ciężarowych i 2 ładowarki kotłowe, z tego 4 umowy zawarto w 2012 roku i jedną w 2013 roku. Umowy są zawierane na okres 3 lub 5 lat. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe wynikające z umów leasingu operacyjnego wynoszą 2 415 tys. zł. Umowy leasingu wygasną w latach 2015 - 2017.

Wartość opłat z tytułu leasingu operacyjnego rozpoznana jako koszt w okresie 2014 roku wyniosła 3 741 tys. zł.

Spółki należące do Grupy Kapitałowej nie występują w umowach leasingu operacyjnego jako leasingodawcy.

Nota 31 Zobowiązania inwestycyjne

Zobowiązania inwestycyjne Grupy na dzień 31 grudnia 2014

	Szacowana wartość
Dostawa technologii oraz wyposażenia i świadczenie usług dla Instalacji Odsiarczania Spalin w Elektrociepłowni nr 2	37 730
Kierownik i Inżynier Projektu dla zadania inwestycyjnego pn. „Węzeł oczyszczania spalin z modernizacją EC II”	3 780
Zmiana technologii produkcji kwasu fosforowego DA-HF	2 250
Instalacja odazotowania spalin dla kotłów K-1 i K-2 Elektrociepłowni nr 2	2 109
Modernizacja reaktorów syntezy amoniaku	1 200
Modernizacja układu gospodarką kondensatami	1 195
Zakup i budowa instalacji drugiego młyna walcowego 63-7	755
Wykonanie instalacji zabezpieczającej produkt przed wtórnym zawilgoceniem	703
Modernizacja ramp przetadunkowych amoniaku	372
Modernizacja chłodni wentylatorowej W-122	367
Budowa instalacji do neutralizacji ścieków przemysłowych z instalacji bieli tytanowej	200
Pozostałe	677
	51 338

Nota 32 Umowy o roboty budowlane

W Grupie zarówno na dzień 31 grudnia 2014 roku jak i na dzień 31 grudnia 2013 roku nie występowały takie umowy.

Nota 33 Zdarzenia po dacie sprawozdania z sytuacji finansowej

Po dacie bilansowej niniejszego rocznego sprawozdania finansowego nie miały miejsca istotne zdarzenia wpływające na sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej nie ujęte w sprawozdaniu finansowym.

Podpisy Członków Zarządu

.....
Krzysztof Jałosiński
Prezes Zarządu

.....
Rafał Kuźmiczonek
Wiceprezes Zarządu

.....
Wojciech Naruć
Wiceprezes Zarządu

.....
Anna Podolak
Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych

.....
Józefa Żurawska
Główny Księgowy

Police, dnia 9 marca 2015 roku.